Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2026)0020

Droner og nye systemer til krigsførelse – EU skal tilpasse sig for at være klar til de aktuelle sikkerhedsudfordringer

Europa-Parlamentets beslutning af 22. januar 2026 om droner og nye systemer til krigsførelse – EU skal tilpasse sig for at være klar til de aktuelle sikkerhedsudfordringer (2025/2088(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til artikel 42, stk. 7, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 222 i TEUF,

– der henviser til Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2028-2034 (COM(2025)0571),

– der henviser til forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Fond for Konkurrenceevne, herunder særprogrammet for forsvarsforsknings- og innovationsaktiviteter, om ophævelse af forordning (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, om ophævelse af bestemmelser i forordning (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 og om ændring af forordning (EU) (COM(2025)0555), som omfatter en forsvars- og rumkomponent til styrkelse af forsvarsindustribasen, herunder droner,

– der henviser til NATO-topmødet i Haag i 2025 og det dybere strategiske partnerskab mellem EU og NATO, navnlig om droneintegration, innovation og kapaciteter til bekæmpelse af ubemandede luftfartøjssystemer (C-UAS), herunder NATO's handlingsplan for hurtig vedtagelse og NATO-Ukraine køreplanen for innovationssamarbejde, som har til formål at yde støtte til Ukraine og øge beskyttelsen af allieret luftrum og kritisk infrastruktur,

– der henviser til beredskabshandlingsplanen ("Readiness Action

Plan"), der blev lanceret på NATO's topmøde i Wales i 2014 som reaktion på Ruslands ulovlige annektering af Krim, og dens udvikling til en grundlæggende ramme for NATO's afskrækkelses- og forsvarsstilling, der kulminerede i NATO-styrkemodellen fra 2022,

– der henviser til EU's skræddersyede sikkerheds- og forsvarspartnerskaber med Norge, Moldova, Japan, Sydkorea, Albanien, Nordmakedonien og Det Forenede Kongerige, som hver især har til formål at styrke samarbejdet på områder som krisestyring, maritim sikkerhed og cybersikkerhed, militær mobilitet og forsvarsindustrielt samarbejde,

– der henviser til Rådets konklusioner af 26. juni 2025 om Ukraine, Mellemøsten, europæisk forsvar og sikkerhed, EU i verden, konkurrenceevne, migration, Republikken Moldova, Vestbalkan, intern sikkerhed, beredskab, hybride aktiviteter og andre produkter, industrielt beredskab og målene for ReArm Europa-planen/Beredskab 2030, den foreløbige rapport fra Den Europæiske Forsvarsfond og programmet for den europæiske forsvarsindustri (EDIP),

– der henviser til sin beslutning af 9. oktober 2025 om en samlet reaktion på de seneste russiske krænkelser af EU-medlemsstaters luftrum og kritiske infrastruktur[1],

– der henviser til den fælles meddelelse fra Kommissionen og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 21. februar 2025 med titlen "EU's handlingsplan for kabelsikkerhed" (JOIN(2025)0009),

– der henviser til dets beslutning af 12. marts 2025 om hvidbogen om fremtiden for det europæiske forsvar (2025/2565(RSP))[2],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 29. november 2022 med titlen "En dronestrategi 2.0 for et intelligent og bæredygtigt økosystem for ubemandede luftfartøjer i Europa" (COM(2022)0652),

– der henviser til den fælles meddelelse af 5. marts 2024 fra Kommissionen og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "En ny strategi for den europæiske forsvarsindustri: Vejen til beredskab i EU gennem en reaktionsdygtig og modstandsdygtig forsvarsindustri i Europa" (JOIN(2024)0010),

– der henviser til det uformelle møde mellem stats- og regeringschefer i København den 1. oktober 2025,

– der henviser til det integrerede luft- og missilforsvar (NATO IAMD),

---

1 Vedtagne tekster, P10_TA(2025)0230.
2 Vedtagne tekster, P10_TA(2025)0034.

skræddersyet til at imødegå alle typer luft- og missiltrusler fra alle strategiske retninger,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557 af 14. december 2022 om kritiske enheders modstandsdygtighed og om ophævelse af Rådets direktiv 2008/114/EF[3],

– der henviser til briefingen fra Generaldirektoratet for Parlamentarisk Forskning fra 2025 med titlen "Military drone systems in the EU and global context: Types, capabilities and regulatory frameworks" (Militære dronesystemer i EU-sammenhæng og globalt: Typer, kapaciteter og lovgivningsmæssige rammer), der henviser til EU's finansieringsstøtte til Eurodrone-programmet, herunder 98 mio. EUR i 2020 og 100 mio. EUR i 2024,

– der henviser til NATO-standarden STANAG 4748 (Digital Underwater Signalling) (digital undervandssignalering),

– der henviser til Den Europæiske Revisionsrets særberetning 04/2025 med titlen "Militær mobilitet i EU – Ikke kommet helt op i omdrejninger på grund af svagheder i udformningen og hindringer undervejs",

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF[4] (REACH-forordningen),

– der henviser til rapporten af 27. juni 2025 fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR) med titlen "Rapporten om fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik – vores prioriteter for 2025",

– der henviser sin beslutning af 19. september 2024 om EU-medlemsstaternes fortsatte økonomiske og militære støtte til Ukraine[5],

– der henviser til den fælles meddelelse af 19. marts 2025 fra

---

3 EUT L 333 af 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.

4 EUT L 396 af 18.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.

5 EUT C, C/2024/7214, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7214/oj.

Kommissionen og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "fælles hvidbog om europæisk forsvarsberedskab 2030", som henviser til den europæiske fredsfacilitet og dens støtte til dronerelateret kapacitetslevering i Ukraine,

– der henviser til platformen for strategiske teknologier for Europa, herunder instrumenterne for sikkerhedstiltag for Europa og for støtte til mindskelse af risiciene for arbejdsløshed i en nødsituation, som afgørende katalysatorer for opskalering af innovation med dobbelt anvendelse og industriel modstandsdygtighed,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695[6] af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa – rammeprogrammet for forskning og innovation – og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013,

– under henvisning til Rådets forordning (EU) 2021/2085 af 19. november 2021 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa og om ophævelse af forordning (EF) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 og (EU) nr. 642/2014[7], om rammerne for ATM-forskning i det fælles europæiske luftrum, der har til formål at muliggøre integration af militære droner i det fælles luftrum,

– der henviser til Mario Draghis rapport af 9. september 2024 med titlen "Fremtiden for den europæiske konkurrenceevne" og kapitel fire heri om øget sikkerhed og mindskelse af afhængighedsforhold,

– der henviser til de politiske retningslinjer af 18. juli 2024 for Europa-Kommission 2024-2029 fra Ursula von der Leyen, på det tidspunkt kandidat til posten som formand for Europa-Kommissionen, med titlen "Europas valg",

– der henviser til sin beslutning af 17. juli 2024 om behovet for EU's fortsatte støtte til Ukraine[8],

– der henviser til Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 15. marts 2024 om finansiering af instrumentet til styrkelse af den europæiske forsvarsindustri gennem fælles indkøb (EDIRPA), der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/2418, og vedtagelsen af arbejdsprogrammet for 2024-2025

---

6 EUT L 170 af 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.

7 EUT L 427 af 30.11.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj.

8 EUT C, C/2024/6129, 22.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6129/oj.

(C(2024)1702),

– der henviser til Europa-Parlamentets beslutning af 29. februar 2024 om behovet for EU's urokkelige støtte til Ukraine efter to år med Ruslands angrebskrig mod Ukraine[9],

– der henviser til sin beslutning af 18. januar 2023 om gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årsberetning 2022[10], hvori det understreges, at det haster med at udvikle drone- og dronebekæmpelseskapaciteter inden for missioner under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP),

– der henviser til Versailleserklæringen af 10. og 11. marts 2022,

– der henviser til Rådets konklusioner af 24. januar 2022 om den europæiske sikkerhedssituation og af 22. januar 2018 om den integrerede tilgang til eksterne konflikter og kriser,

– der henviser til det strategiske kompas for sikkerhed og forsvar,

– der henviser til Det Europæiske Forsvarsagenturs handlingsplan for autonome systemer, der blev godkendt den 11. januar 2024, og som fastlægger en trinvis, omfattende ramme for at fremskynde udviklingen, interoperabiliteten, reguleringen, standardiseringen, certificeringen og udrulningen på tværs af områder af autonome systemer på tværs af land-, luft-, sø- og hybridoperationer,

– der henviser til handlingsplanens strukturerede køreplan for perioden 2024-2038, herunder flagskibsprojekter rettet mod autonome sværme og bemandede og ubemandede teams på tværs af områder, støttet af Autonomous Systems Community of Interest (interessegruppe for autonome systemer) og ad hoc-arbejdsgruppen for at koordinere gennemførelsen og inddragelse af interessenter,

– der henviser til relevante NATO-doktriner og -retningslinjer om ubemandede luftfartøjssystemer (UAS), herunder STANAG 4671 (ubemandede luftfartøjssystemers luftdygtighedskrav), STANAG 4703 (C2) og NATO's fælles luftkraftstrategi,

– der henviser til Det Europæiske Forsvarsagenturs europæiske militære luftdygtighedskrav (EMAR) af 18. april 2024, som indeholder acceptable måder for overensstemmelse (AMC) og vejledende materiale (GM) til støtte for og fortolkning af de europæiske militære luftdygtighedskrav for vedvarende luftdygtighed (EMAR M), og til EMAR M-rammen og dens AMC og GM som væsentlige redskaber til at tilpasse militær luftdygtighedspraksis til de seneste reguleringsmæssige standarder

---

9 EUT C, C/2024/6745, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6745/oj.

10 EUT C 214 af 16.6.2023, s. 5.

og sikre deres effektive gennemførelse i det militære luftfartsmiljø,

– der henviser til den fælles meddelelse af 10. november 2022 fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "Handlingsplan for militær mobilitet 2.0" (JOIN(2022)0048), som udvider og digitaliserer militær mobilitetsinfrastruktur og administrative processer for at strømline grænseoverskridende transport af tropper og udstyr,

– der henviser til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2025/675 af 4. april 2025 om ændring af forordning (EU) nr. 1302/2014 om en teknisk specifikation for interoperabilitet gældende for lokomotiver og rullende materiel til passagertog i delsystemet Rullende materiel til jernbanesystemet i Den Europæiske Union og gennemførelsesafgørelse 2011/665/EU om registret over godkendte typer af jernbanekøretøjer[11] og Kommissionens Generaldirektorat for Mobilitet og Transports vedtagelse af automatiserede systemer til godkendelse af personelvogne i militære godstog som led i en bredere indsats for at modernisere og fremskynde logistiske procedurer i hele det transeuropæiske transportnet,

– der henviser til beslutningen fra Organisation for Joint Armament Cooperation (Den Fælles Organisation for Forsvarsmaterielsamarbejde) og medlemsstaterne (Frankrig, Tyskland, Italien og Spanien) om at iværksætte Eurodrone MALE RPAS-programmet, der blev formaliseret ved den kontrakt på 7,1 mia. EUR, der blev undertegnet i februar 2022 om udvikling og produktion af 60 droner, og udviklingen heraf gennem den foreløbige designgennemgang i 2024 og den kommende kritiske designrevision i 2025, EU-støtte (på 100 mio. EUR i 2024) og Indiens tiltrædelse som observatør i begyndelsen af 2025,

– der henviser til henstillingerne fra FN's Kontor for Nedrustningsanliggender om dødbringende automatvåbensystem og FN's rapporter om brugen af bevæbnede droner i henhold til folkeretten,

– der henviser til nationale rammer og doktrinale publikationer om militære droner,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/697 af 29. april 2021 om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1092[12],

---

11 EUT L, 2025/675, 7.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/675/oj.

12 EUT L 170 af 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

– der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2015/1835 af 12. oktober 2015 om fastlæggelse af statutten, hjemstedet og de nærmere bestemmelser for Det Europæiske Forsvarsagenturs drift[13],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 af 11. april 2024 om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020[14] (forordningen om kritiske råstoffer),

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Sikkerhed og Forsvar (A10-0270/2025),

Dronekrigsførelse

A. der henviser til, at massespredningen af præcisionsangrebskapacitet permanent har ændret den moderne slagmark, EU's forsvarsbehov og kravene til medlemsstaternes modstandsdygtighed;

B. der henviser til, at de seneste fjendtlige dronehændelser og -indtrængninger rettet mod EU's medlemsstater, navnlig på Unionens østlige flanke, har vist, at der er et presserende behov for at afprøve flerstrengede forsvarsmekanismer, der integrerer kinetiske og ikkekinetiske C-UAS'er, for at beskytte kritisk infrastruktur og øge modstandsdygtigheden; der henviser til, at droner nu tjener flere formål, herunder rekognoscering, lokkedueoperationer, måludpegning og præcisionsangreb, mens deres udbredte, krigsbeviste anvendelse i Ukraine og andre aktive operationsområder har ændret luftforsvarskravene og de operationelle doktriner;

C. der henviser til, at de er blevet et karakteristisk træk ved moderne krigsførelse og hybride konflikter, idet de fungerer som tvangsmultiplikatorer, der leverer efterretninger i realtid og fremskynder beslutningstagningen; der henviser til, at relaterede ubemandede domæner (UGS, USV og UUV) er i vækst og skal afspejles i den fremtidige forsvarsplanlægning; der henviser til, at Europa skal tilpasse sine koncepter for luft- og fællesoperationer og sikre, at al militær anvendelse af droner er i fuld overensstemmelse med folkeretten, herunder menneskerettighedslovgivningen;

D. der henviser til, at modstandernes hurtige udvikling af droneproduktionskapacitet med støtte fra eksterne partnere sammen med visse tredjelandsleverandørers dominans af centrale

---

13 EUT L 266 af 13.10.2015, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1835/oj.

14 EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

komponenter såsom sensorer, batterier, halvledere og materialer med sjældne jordarter øger den strategiske afhængighed og understreger, at det haster med at styrke Europas grundlag for innovation med dobbelt anvendelse og sikre forsyningskæder; der henviser til, at Rusland fortsætter med at opskalere droneproduktionen og producerer flere millioner om året og producerer mere end USA og Europa tilsammen, hvilket har ført til fremkomsten af russiskudviklede "loitering munitions" og prototyper af tungere systemer; der henviser til, at Ruslands droneindustris kapacitet støttes af Iran og Kina og har ført til en massespredning af stadig mere dødbringende og sofistikerede droner med kapabilitet til præcisionsangreb;

Indvirkningen af dronekrigsførelsens fortsatte udvikling på medlemsstaternes væbnede styrker og på Den Europæiske Unions sikkerheds- og forsvarsramme

E. der henviser til, at droner er blevet definerende for moderne krigsførelse, som eksemplificeret i Ukraine, hvor de har dræbt flere end noget andet våben; der henviser til, at deres anvendelse nu har spredt sig til flere konflikter i hele verden, herunder i Gaza, Israel, Libanon, Iran, Yemen, Sudan, Myanmar, og Aserbajdsjans krig mod Armenien, samt i forbindelse med angreb på internationale fartøjer i Det Røde Hav;

F. der henviser til, at det europæiske droneøkosystem hovedsagelig består af SMV'er og nystartede virksomheder, der fremmer teknologisk innovation, fleksibilitet og konkurrenceevne, mens den strategiske udbredelse af UAS'er i væsentlig grad kan øge situationsbevidstheden i fjerntliggende, skrøbelige eller konfliktramte grænseområder, indsamle realtidsdata og i væsentlig grad bidrage til at opdage og afskrække en række trusler;

G. der henviser til, at den omfattende brug af UAS'er i Ukraine har vist deres afgørende rolle ikke kun som rekognoscerings- og angrebsværktøjer, men også som et middel til at opretholde forsvarslinjer, medicinsk evakuering og levering af forsyninger, elektronisk krigsførelse og signalefterretning, kommunikationsrelæ, detektering og neutralisering af miner og improviserede eksplosive anordninger (IED'er), kortlægning og overvågning i realtid, eftersøgnings- og redningsoperationer, beskyttelse af konvojer, kamikazedroner og præcisionsangreb, lokkedue- og vildledningsmissioner, CBRN-overvågning samt dokumentation af krigsforbrydelser; der henviser til, at UAS'er ud over støtteværktøjer udvikler sig til centrale kampkatalysatorer, der kan fungere under intensiv "barrage jamming" (støjsending); der henviser til, at maritime droner har skabt et nyt paradigme for maritim sikkerhed, som dækker alt lige fra minedetektion til angreb på militære mål, som demonstreret i Sortehavet og Østersøen, og at de vil udgøre en ny udfordring for Den Europæiske Unions sikkerhed i store

flådeområder såsom Middelhavet;

H. der henviser til, at integrationen af rumbaserede aktiver i droneindsamlede billeder kan give løbende, krydsvalideret og sikker situationsbevidsthed med henblik på tidlig varsling, krisestyring og opdagelse af hybride trusler, overvågning af terrorbevægelser, menneskehandelsruter og grænseområder;

Sårbarheder i forsyningskæden

I. der henviser til, at 60 % af komponenter i droner stammer fra USA og Kina, hvilket skaber en kritisk sårbarhed for EU's forsvarsberedskab 2030; der henviser til, at kinesiske virksomheder fremstiller de fleste af de komponenter, der er nødvendige for at samle droner, såsom halvledere, effekttransistorer, magneter, batterier og navigationschips; der henviser til, at strategisk samarbejde også bør omfatte ny teknologisk konkurrence fra Rusland og Kina og sikre europæisk adgang til innovation og materialer, der er nødvendige for bæredygtige drone- og dronebekæmpelseskapaciteter;

J. der henviser til, at Kina er blevet førende inden for droner og har produceret en bred vifte af kamp- og rekognosceringssystemer, samtidig med at man har investeret i flådedroner og sværme af autonome minidroner; der henviser til, at landets bevæbnede droner er blevet eksporteret i stort omfang og anvendt af tredjelande i forskellige krige;

K. der henviser til, at den kinesiske virksomhed DJI tegner sig for en anslået andel på 74 % af det kommercielle dronemarked, og at kinesiske virksomheder fremstiller de fleste af de komponenter, der er nødvendige for at samle dem, såsom halvledere, effekttransistorer, magneter, batterier og navigationschips; der henviser til, at ni ud af ti af de sensorer eller optiske systemer, der er nødvendige for at identificere og ramme mål, fremstilles i Kina; der henviser til, at Beijing kontrollerer 85 % af den globale lithiumbatterikapacitet og 98 % af raffineringen af sjældne jordarter, som er rygraden i både forbrugerelektronik og moderne våben, hvilket resulterer i europæisk afhængighed af Kinas forsyning; der henviser til, at Kina er begyndt at begrænse eksporten af dronekomponenter og -materialer til Ukraine og vestlige købere; der henviser til, at Kina ved effektivt at kontrollere adgangen til de nødvendige materialer – lige fra råstoffer til batterier og software – og øge sine leverancer til Rusland har en afgørende indvirkning på arten af dronekrigsførelse;

L. der henviser til, at Kina den 9. oktober 2025 indførte en omfattende kontrol med eksporten af sjældne jordarter og hermed forbundne forarbejdningsteknologier under henvisning til bekymringer vedrørende den nationale sikkerhed;

M. der henviser til, at disse nye regler dækker stort set alle sjældne jordarter, der er afgørende for dronefremstillings- og dronebekæmpelseskapaciteter, og kræver, at kinesiske leverandører indhenter eksportlicenser fra handelsministeriet, hvorved hele EU's droneindustri reelt underlægges kinesisk eksportgodkendelse, hvilket viser den strategiske nødvendighed af at opbygge en modstandsdygtig og uafhængig forsyningskæde i aftagerleddet for droneindustrien;

N. der henviser til, at de nye kinesiske eksportrestriktioner, der blev bebudet og delvist gennemført den 9. oktober 2025, stiller krav om eksportlicenser for produkter, der indeholder selv spormængder (over 0,1 %) af sjældne jordartsmetaller, der udvindes eller forarbejdes i Kina, og at Beijing udtrykkeligt anfører, at der ikke vil blive udstedt licenser til udenlandske forsvarssektorenheder;

O. der henviser til, at EU hurtigst muligt skal udvikle alternative kilder, genanvendelseskapacitet og statslig udvinding af kritiske råstoffer for at mindske de sårbarheder, der er skabt af kinesiske eksportrestriktioner og global forsyningskædekoncentration;

Indkøb og finansiering

P. der henviser til, at produktionen, indkøb og finansiering af droner og C-UAS-kapaciteter kan betragtes som en tjeneste, der kræver kvalificeret personale, intelligente investeringer, forenklede procedurer, adgang til offentlig og privat finansiering, regionale produktionscentre og et tæt samarbejde med små og mellemstore virksomheder (SMV'er), teknologivirksomheder og den akademiske verden;

Ensretning af doktrinen

Q. der henviser til, at medlemsstaterne skal arbejde på at tilpasse doktriner, uddannelsesfaciliteter, certificeringsprocedurer, samlebånd, koordinering af slagmarker, realtidsmålretning, uddannelse, modstandsdygtig C2 og fuld integration af ovenstående;

R. der henviser til, at denne tilpasning også bør omfatte relevante love og bestemmelser om anvendelse og produktion af droner og sikre fuld forenelighed med NATO's doktriner og STANAG-standarder; og fremme fælles uddannelse med Ukraine for at fremskynde det operationelle beredskab;

S. der henviser til, at EU og dets medlemsstater bør sigte mod at gå forrest på droneområdet ved at uddybe samarbejdet om uddannelse, certificering, industriel forsamling og operationel koordinering, samtidig med at den nationale suverænitet respekteres fuldt ud som bekræftet i artikel 4, stk. 2, og artikel 42, stk. 2, i TEU;

Strategiske partnerskaber

T. der henviser til, at strategiske partnerskaber er afgørende for at opnå den masse og det kvalitative fortrin, der er nødvendig for at nå operationelle tærskler og adgang til ekspertise og råstoffer;

U. der henviser til, at sådanne partnerskaber skal styrke den europæiske sikkerheds- og forsvarskapacitet, forblive gensidige, gennemsigtige og konsekvente og samtidig undgå kritisk afhængighed af tredjelande inden for forsvarsteknologier, -komponenter, -software og -råstoffer;

V. der henviser til, at samarbejde med centrale partnere såsom Ukraine er af særlig betydning i betragtning af landets hidtil usete erfaringer fra slagmarken, hurtige innovations- og tilpasningscyklusser, integration af civile og militære innovationsøkosystemer og omfattende droneproduktionskapacitet, som giver enestående indsigt med henblik på at styrke den europæiske forsvarsteknologiske og -industrielle base (EDTIB);

W. der henviser til, at udveksling af erfaringer med partnere med erfaring i C-UAS'er, der udvikler avancerede droneforsvarssystemer, er afgørende for Europas modstandsdygtighed;

X. der henviser til, at partnerskaber på Vestbalkan og i EU's umiddelbare nabolande også er afgørende for regional stabilitet og modstandsdygtighed;

Y. der henviser til, at Vestbalkan, der deler over 2 500 km landegrænser med Den Europæiske Union og udgør den nærmeste naboregion, er af direkte strategisk betydning for Unionens sikkerhed, stabilitet og velstand;

Dronekrige i hele periferien

Z. der henviser til, at EU's umiddelbare nabolande oplever flere droneintensive konflikter, og at flere medlemsstater står over for fjendtlig droneindtrængen i deres luftrum; der henviser til, at overvejelserne om droner skal tage hensyn til beskyttelsen af alle europæiske flanker;

AA. der henviser til, at regioner, der grænser op til medlemsstater, hvad enten det er land- eller søgrænser, spiller en afgørende rolle i udviklingen og afprøvningen af droner og forsvarsteknologier i betragtning af de specifikke krav, der følger af deres geografi og geopolitiske position i det europæiske sikkerhedslandskab; anerkender, at Vestbalkan-, Middelhavs- og Sortehavsregionerne alle er udsat for ondsindet udenlandsk indflydelse, hybride trusler, desinformation og politisk indblanding, der søger at undergrave den europæiske sikkerhed; der henviser til, at disse regioner er sårbare over for fjendtlige droneaktiviteter, og at partnere i disse regioner er afgørende som en første forsvarslinje for at beskytte den kollektive sikkerhed;

AB. der henviser til, at droneteknologi anvendes af terrororganisationer til at udføre angreb på politiske personer, trænge ind i EU's fængsler og transportere sprængstoffer og våben;

AC. der henviser til, at flådedroner udgør en betydelig trussel for både kommercielle og militære fartøjer og vigtige handelsruter, hvilket gør udviklingen af forsvarskapaciteter til en nødvendighed;

AD. der henviser til, at Ukraine producerer over 4,5 mio. droner om året under daglige angreb fra stadig mere sofistikerede russiske dronesværme og har siden Ruslands brutale aggression, der blev lanceret i februar 2022, vist, at droneindustrien hurtigt kan opgraderes og moderniseres og dermed demokratisere adgangen til centrale teknologier og muliggøre et effektivt selvforsvar;

Opskalering for at imødegå den russiske trussel

AE. der henviser til, at Ukraines innovation på slagmarken og voksende produktionskapacitet gradvist bør integreres i EDTIB;

AF. der henviser til, at Rusland og Kina er førende inden for masseudvikling og udbredelse af droneteknologi og opererer med en innovationscyklus på tre til seks måneder;

AG. der henviser til, at de europæiske staters afhængighed af tredjelande i denne sektor udgør en uacceptabel strategisk sårbarhed; der henviser til, at det derfor er vigtigt, at alle europæiske forsvarsudgifter bruges som løftestang til at opbygge fuld autonomi for de europæiske stater i forsvarsspørgsmål;

Omkostningseffektive løsninger

AH. der henviser til, at medlemsstaterne skal anvende forskellige nye EU-initiativer og -instrumenter vedrørende forsvarsudgifter til at udvikle omkostningseffektive løsninger på dronekrigsførelse; der henviser til, at disse løsninger bør prioritere industriel modstandsdygtighed i Europa, reducere vores afhængighed af tredjelande, støtte SMV'er i forsvarssektoren og sikre, at investeringer omsættes til konkrete kapaciteter, der hurtigt kan deployeres til at støtte Ukraine og EU's forsvar;

AI. der henviser til, at UAS'er i sagens natur har dobbelt anvendelse og har medført en større omstilling af mobilitet, logistik og beredskabsstyring, mens effektiviteten af droneudrulning og dronebekæmpelsesoperationer afhænger af modstandsdygtig grænseoverskridende infrastruktur, der muliggør hurtig transport af mobile opsendelsessystemer, kommandokøretøjer og vedligeholdelsesenheder; der henviser til, at der er behov for harmoniserede infrastrukturstandarder, der gør det muligt for droner, der anvendes til logistik, overvågning og efterretning, at operere sikkert i fælles luftrum og transportkorridorer;

Dobbelt anvendelse med henblik på modstandsdygtighed

AJ. der henviser til, at droners potentielle dobbelte anvendelse inden for civilbeskyttelse, katastrofeberedskab og grænseforvaltning er af stadig større betydning i hele EU, hvor de aktuelle sikkerheds- og migrationskriser samt hybride trusler fremhæver det presserende behov for situationsbevidsthed og hurtig reaktionskapacitet; der henviser til, at mange kritiske droneforsvarsteknologier stammer fra det civile område og benytter kritiske komponenter med dobbelt anvendelse, og at dronesektoren som helhed kan yde et vigtigt bidrag til Europas operative kapacitet;

AK. der henviser til, at udviklingen af droner og dronebekæmpelsessystemer bør ledsages af solide garantier for civilbeskyttelse, social modstandsdygtighed og ansvarlig dobbelt anvendelse af teknologi, idet det sikres, at investeringer i forsvar også styrker kapaciteten inden for sundhed, humanitær logistik og civilbeskyttelse; der henviser til, at der er en strategisk værdi af innovation på tværs af områder og med dobbelt anvendelse, navnlig med hensyn til at integrere luftbaserede, maritime og landbaserede ubemandede systemer med civile teknologier;

Dronekrigsførelse på den moderne slagmark

Tilpasning af operationer til dronekrigsførelse

1. understreger behovet for at integrere UAS'er og C-UAS'er på det taktiske og operationelle plan i erkendelse af, at for at væbnede styrker kan operere effektivt på den moderne slagmark, der er i hastig udvikling, skal soldater være i stand til at skabe "dronevægge" i realtid, der integrerer radar, akustiske sensorer, radiofrekvenssensorer, kameraer, elektrooptiske og infrarøde sensorer og laserbaserede "hard-kill"-løsninger for at sikre deres overlevelsesevne, mobilitet, dødelighed, situationsbevidsthed og kinetiske operationskapacitet;

2. understreger behovet for at sikre teknologisk tilpasningsevne, regelmæssig modernisering og opgraderingscyklusser for at forhindre forældelse og for at fremme løbende integration af innovative systemer på tværs af alle operationelle områder, herunder til lands, i luften, til søs og under vandet;

3. understreger, at udviklingen og udbredelsen af sådanne teknologier kræver investeringer i forskning og udvikling (FoU), fremme af civil-militære forskningspartnerskaber samt støtte til nystartede virksomheder og SMV'er, der arbejder i den højteknologiske forsvarsindustrisektor;

4. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at integrere fly med flere anvendelser og transportfly (såsom A400M- og AEW&C-platforme) som luftbårne kommando-, kontrol- og

kommunikationsrelæer (C3), kampstyring og knudepunkter for dronetransportvirksomheder for at opretholde tilslutningsmuligheder og den operationelle rækkevidde; tilskynder til samarbejde mellem Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) og den europæisk industri med henblik på at udvikle interoperable C3-økosystemer med åben arkitektur, der forbinder taktiske ubemandede aktiver i stor højde;

5. understreger behovet for en robust, suveræn militær luftbåren kæde til at transportere, indsætte og understøtte modulære dronesystemer, der sikrer hurtig styrkeprojektion, modstandsdygtig logistik og fuld europæisk kontrol over data, netværk og missionsautonomi;

6. opfordrer medlemsstaterne til at vurdere de langsigtede konsekvenser af denne ændring for styrkestrukturer og uddannelse og etiske standarder i krigsførelse;

Udfordringer i frontlinjen og udstyrsbehov

7. anerkender udfordringen med at genkende droner, som soldater i frontlinjen står overfor, og anbefaler, at dronebekæmpende rifler, missiler, interceptordroner, dronefangere, skydevåbenbaserede nærforsvarssystemer, antidronejammingsrifler og signalefterretninger, elektronisk krigsførelse (EW) og modstandsdygtig C2 integreres i infanteristyrkerne via uddannelse og fastgørelse af EW-enheder, så infanteristyrkerne kan operere effektivt i frontlinjen, maksimere deres beskyttelses- og reparationskapacitet og sikre korrekt identifikation og standsning af fjendtlige droner;

8. advarer om, at fraværet af UAS'er på enhedsniveau skaber en tidskritisk kapacitetsmangel i den indledende kampfase, som fjender kan udnytte, hvilket fører til højere dødstal og mindre operationel frihed, og opfordrer til, at der hurtigst muligt træffes foranstaltninger til at afhjælpe denne mangel gennem uddannelse og tilpasning af doktriner;

Behov for billig C-UAS-kapacitet

9. understreger den udfordring, der er forbundet med de nuværende uholdbart høje omkostninger ved standsning af droner, og opfordrer til fælles programmer og markedsdrevne initiativer til at fremme udviklingen af omkostningseffektive C-UAS-kapaciteter såsom EW, laser, akustiske detektionssystemer og AI-styret aflytning for at sænke omkostningerne pr. standsning og opfordrer Kommissionen til at undersøge gennemførligheden af at anvende nuværende forsvarsindustrielle værktøjer til at støtte målet om at sænke omkostningerne pr. standsning af droner;

10. opfordrer til øget produktion og teknologisk udvikling af eksisterende luftværnssystemer med Ukraine som forbillede, idet det

hidtil har vist sig at være den mest effektive, mobile og omkostningseffektive UAS-bekæmpende foranstaltning;

11. opfordrer til, at der lægges vægt på at udvikle enkle, billige UAS-bekæmpende systemer, som hurtigt kan fremstilles og anvendes for at sikre et øjeblikkeligt operativt beredskab;

Tilpasning af kampdoktrinen til droner

12. opfordrer de væbnede styrker til at integrere og tilpasse droner i alle kampdoktriner som et lag i den operationelle planlægning med fokus på hybride krigsførelsesscenarier, der sikrer interoperabilitet med NATO's C2-systemer, civile lufttrafikstyringssystemer og EU's U-Space-ramme for droneintegration;

13. opfordrer til ajourføring af kapacitetsmål og planlægning mellem medlemsstaternes væbnede styrker for at sikre, at de erfaringer, der er gjort i Ukraine, integreres i kampdoktrinen;

14. understreger, at dronebekæmpelseskapaciteter ikke kun skal integreres i infanterienheder, men også på alle større militære platforme, herunder flådefartøjer, kampvogne, pansrede mandskabsvogne og logistikkøretøjer; opfordrer medlemsstaterne og EDA til at sikre, at fremtidige indkøbs- og moderniseringsprogrammer systematisk omfatter C-UAS-moduler, der er tilpasset den enkelte platforms operationelle miljø; understreger, at en sådan integration vil øge styrkebeskyttelsen, forbedre overlevelsesevnen for værdifulde aktiver og styrke interoperabiliteten mellem land-, luft- og maritime domæner;

15. anbefaler, at alle dronekorridorer og støtteinfrastruktur, der medfinansieres af EU, omfatter indbygget cyberrobusthed og lag af redundans i overensstemmelse med Den Europæiske Revisionsrets (Revisionsretten) anbefaling om at styrke søjle III ("Modstandsdygtighed og beredskab") i handlingsplanen for militær mobilitet 2.0;

16. opfordrer til vedvarende finansiering inden for EU-instrumenter og nationale programmer for at eftermontere eksisterende flåder og sikre permanent beredskab gennem uddannelses- og vedligeholdelsescyklusser;

17. tilskynder til oprettelse af mobile dronevedligeholdelses- og dataforbindelsesrelæstationer langs opgraderede militære mobilitetskorridorer for at sikre vedvarende C2 og reparationskapaciteter selv i forringede kommunikationsmiljøer;

18. anbefaler integration af luftovervågningsdroner i eksisterende europæiske systemer til overvågning af transportinfrastruktur (til broer, tunneler og flyvepladser), hvilket forbedrer både civilbeskyttelsen og hastigheden af forsvarsindsatsen; opfordrer til

prioritering af finansieringsmodeller med dobbelt anvendelse til dronesystemer, der er i overensstemmelse med konkurrenceevnemålene;

19. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til hurtigt at gennemføre en faseopdelt plan for interoperable UAS-enheder med klare milepæle, resultater og ansvarlighed og anbefaler, at alle dronekorridorer og støtteinfrastruktur, der medfinansieres af EU, omfatter indbygget cyberrobusthed og redundanslag;

20. opfordrer til, at der oprettes pilotkorridorer under EU's droneforsvarsinitiativ, der fokuserer på beskyttelse af havne- og energiinfrastruktur, der vil tjene til at validere C-UAS-drejebøger og give små og mellemstore virksomheder realistiske implementeringsmuligheder;

21. anerkender, at reglerne for magtanvendelse for droner er uklare, og opfordrer medlemsstaterne til i samarbejde med NATO at revidere reglerne for magtanvendelse for alle typer dronerelaterede trusler for at sikre, at de er tilstrækkelige til at reagere på de mest innovative trusler;

Uddannelse og certificering af dronepiloter

22. opfordrer medlemsstaterne og Ukraine til i fællesskab at uddanne og certificere dronepiloter med standarder svarende til artilleri eller operatører af ubemandede luftfartøjer, investere i dronebekæmpelsessystemer – både til "hard-kill" og "soft-kill" – i alle echeloner, revurdere armeringens overlevelsesevne, sikre, at kampvogne og pansrede mandskabsvogne ændres til at kunne bekæmpe ubemandede luftfartøjer; udvide EW-enhederne for at sikre, at alle bataljoner har styrkede jammingkapaciteter, og oprette droneforsvarszoner omkring kritisk infrastruktur

23. understreger behovet for iterativ udvikling og afprøvning af dronesystemer for at sikre deres tilpasningsevne og reaktionsevne over for nye trusler i betragtning af den hurtige teknologiske udvikling på dette område; understreger vigtigheden af softwaredefinerede systemer, der hurtigt kan ændres og opdateres for at imødekomme de skiftende behov på slagmarken og dermed gøre det muligt for de væbnede styrker at være foran potentielle modstandere og bevare en konkurrencemæssig fordel på dette område;

Voksende trussel om massive dybtgående dronesværme

24. understreger den stigende brug af droner i forbindelse med hybride angreb og terrorangreb på kritisk infrastruktur og de asymmetriske fordele, som sådanne angreb kan skabe;

25. minder om angrebene fra droner af ukendt oprindelse, der forstyrrede kritisk infrastruktur i Danmark, Norge, Tyskland og Belgien, herunder internationale lufthavne og militærbaser, og operation "Spider web", sabotageforsøget i 2023 på Moldovas energinet i 2023 og gentagne huthi-droneangreb, der forstyrrede skibsfarten i Det Røde Hav; understreger, at sådanne tilfælde illustrerer, hvordan billige systemer muliggør forstyrrelser; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at integrere dronespecifikke reaktionsprotokoller i de nationale resiliensplaner;

26. fordømmer på det kraftigste den seneste række af russiske droneangreb og formodede fjendtlige overflyvninger i flere EU-medlemsstater, herunder Polen, Rumænien og de baltiske lande, rettet mod grænseområder, energianlæg og logistikknudepunkter;

27. advarer om, at disse hændelser viser, at statslige og ikkestatslige aktører i stigende grad er i stand til at bruge billige ubemandede systemer til at true den offentlige sikkerhed, afbryde forsyningskæder og teste EU's og NATO's forsvarsberedskab;

28. understreger, at sådanne tilfælde illustrerer, hvordan billige systemer muliggør forstyrrelser;

29. fremhæver, at droner ikke kun kan udgøre militære, men også bredere risici for den offentlige sikkerhed, herunder deres potentielle misbrug i sammenhænge, der påvirker folkesundheden, miljøbeskyttelsen og den civile infrastruktur; opfordrer indtrængende medlemsstaterne og Kommissionen til at integrere disse aspekter i nationale risikovurderinger og beredskabsstrategier på EU-plan og til at inkludere dronespecifikke reaktionsprotokoller i de nationale resiliensplaner;

30. anerkender, at "operation Spider web" og "operation Rising Lion" og anvendelsen af den russiske skyggeflåde har demonstreret evnen til dybtgående angreb fra en fjendtlig stat mod strategiske aktiver, og opfordrer medlemsstaternes civilforsvarsplanlæggere til at beskytte sig mod sådanne scenarier i beredskabsplanlægningsdoktrinen;

31. anerkender, at droner har omformet det strategiske og operationelle miljø i moderne krigsførelse, fra taktisk rekognoscering og målretning på slagmarken til strategiske dybtgående angreb og cyberaktiverede operationer, og at de introducerer asymmetrier, som både kan styrke og destabilisere EU's forsvarspositioner;

32. fremhæver risikoen for "gråzone" mætningsangreb på EU's infrastruktur;

33. understreger behovet for at beskytte Europas energinet, veje, jernbaner, transportknudepunkter og digitale infrastruktur som prioriterede mål for hybrid krigsførelse og den nødvendige synergi mellem militær, retshåndhævelse, førstehjælper, grænsekontrol og

civilsamfundet med henblik på en effektiv gennemførelse af beredskabsplanlægningsdoktrinen; anbefaler, at der oprettes en platform for udveksling af bedste praksis mellem myndigheder, der forvalter strategisk infrastruktur;

34. understreger det presserende behov for øget maritim overvågning i regionerne omkring Østersøen, Nordsøen og Sortehavet, hvor russiske droneaktiviteter udgør en særlig trussel; understreger vigtigheden af at håndtere den russiske skyggeflåde, henset til mistanken om, at den er involveret i droneangreb i det europæiske luftrum; mener, at den nye operationelle dimension af hybrid krigsførelse nødvendiggør integration af strategier for maritim sikkerhed og bekæmpelse af ubemandede luftfartøjer (UAV); hilser iværksættelsen af NATO-ledede operationer som Baltic Sentry velkommen;

Modstandsdygtighed og beskyttelsesområder

35. anbefaler, at der udvikles omfattende nationale strategier for civilforsvar til bekæmpelse af droneangreb, der sikrer beredskab på nationalt, regionalt, kommunalt, lokalt og husstandsniveau, og som lægger vægt på systemer til tidlig varsling af lokalbefolkningen, klare instrukser om, hvordan der skal reageres, og beskyttede områder (tilflugtssted) for befolkningen og infrastrukturen;

36. understreger behovet for fælles retningslinjer for, hvordan nationale C-UAS-strategier skal udformes under fuld respekt for medlemsstaternes suverænitet og i overensstemmelse med de særlige forhold i de områder, hvor disse C-UAS-strategier skal indsættes;

37. opfordrer til regelmæssig opdatering af de eksisterende håndbøger fra Det Fælles Forskningscenter om "beskyttelse mod ubemandede luftfartøjssystemer" for at sikre, at modforanstaltningerne over for denne trussel, der er i konstant udvikling, forbliver effektive hvad angår teknologi, doktriner og praksis;

38. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre beskyttelsen af kritiske EU-infrastrukturer og enheder mod mulige droneangreb i overensstemmelse med direktiv (EU) 2022/2557;

39. opfordrer medlemsstaterne til at foretage en omfattende revision og vurdering af den eksisterende indkvarteringsinfrastruktur og støtter udtrykkeligt oprettelsen af permanente flyforbudszoner og zoner for bekæmpelse af UAS omkring kritisk EU-infrastruktur, der koordineres af nationale myndigheder og Frontex, og som understøttes af fælles C2-platforme; anbefaler, at disse zoner udstyres med detektions- og afbødningssystemer, der finansieres af Fonden for Intern Sikkerhed, Den Europæiske Forsvarsfonds bevillingsramme til bekæmpelse af UAS samt andre relevante EU-instrumenter;

40. understreger det presserende behov for at indføre en styrket plan for beskyttelse mod droner omkring kritisk energiinfrastruktur og opfordrer medlemsstaterne til at undersøge potentialet for at inddrage frivillige nationale forsvarsaktører som led i indsatsen for civilbeskyttelse og opbygning af modstandsdygtighed; bemærker, at sådanne aktører kan spille en afgørende rolle i at forbedre lokalområdernes beredskab, kendskab og støttekapacitet i hybrid- og krisesituationer;

41. opfordrer medlemsstaterne til at revidere nationale doktriner og operationelle koncepter for beredskabsstyring af UAS-angreb, så de omfatter risikoanalyse og kortlægning af trusler, udvikling af effektive beskyttelsesstandarder og beskyttelse af strategisk infrastruktur, uddannelse af beredskabstjenester, lokale myndigheder og lokalsamfund, teknologisk integration, herunder C4I-systemer og AI-drevne trusselsanalyser, og oprettelse af et nationalt beredskabsstyringscenter (NEMC), der opretter og gennemfører flerårige uddannelsesprogrammer;

42. anbefaler endvidere, at der gøres større brug af EU-medlemsstaternes frivillige nationale forsvarsressourcer som led i civilbeskyttelsesrammerne, navnlig for at styrke lokalsamfunds beredskab og krisestyringskapacitet, og mener, at det er afgørende, at medlemsstaterne sikrer effektive systemer for tidlig varsling og klare kommunikationsprotokoller for at bevare offentlighedens tillid, mindske panik og sikre overholdelse i nødsituationer; anbefaler, at disse strategier omfatter bestemmelser om psykologiske og sociale støttetjenester for de berørte befolkningsgrupper og uddannelse i civilforsvar for lokalsamfund for at øge den overordnede modstandsdygtighed;

43. opfordrer til, at EU-finansierede programmer fremmer samarbejdet mellem forsvars-, rum-, civilbeskyttelses- og transportsektorerne for at fremskynde udviklingen af interoperable ubemandede systemer med flere områder og systemer til bekæmpelse af ubemandede systemer; mener, at finansiering af forskning inden for droner også bør bidrage til at forbedre den civile anvendelse af droner, f.eks. i forbindelse med bekæmpelse af skovbrande eller eftersøgnings- og redningsoperationer; tilskynder til fremme af udvekslinger mellem den civile sektor og forsvarssektoren, der fører til passende forskning med dobbelt anvendelse i overensstemmelse med Kommissionens dronestrategi 2.0;

44. understreger vigtigheden af omfattende offentlige informationskampagner og uddannelsesinitiativer for at øge samfundets bevidsthed om dronesikkerhed, suppleret med forbedrede foranstaltninger til at overvåge og imødegå desinformationsaktiviteter inden for ubemandede systemer, især dem, der sigter mod at udøve psykologisk påvirkning af civilbefolkningen;

45. mener, at behovet for en omfattende civilforsvarsstrategi er altafgørende og anbefaler, at det omfatter følgende:

    a. definition af metoden til vurdering af trusler og behov

    b. udformning og implementering af et operationelt koncept, der sikrer klar beslutningstagning, koordinering mellem agenturer og informationsflow i realtid på alle niveauer

    c. beredskab og tidlig varsling, der etablerer mekanismer for tidligt beredskab, rettidig varsling og klare instruktioner til befolkningen

    d. førstehjælp med klart definerede roller og koordinering mellem førstehjælpere, lægetjenester, civilforsvar, militære styrker og frivillige, understøttet af avancerede kommunikationssystemer

    e. fysisk beskyttelse og kontinuitet med definerede beskyttelsesniveauer for befolkningen og kritisk infrastruktur for at reducere tab og sikre drift uden afbrydelser

    f. modstandsdygtighed af kritisk infrastruktur, der har til formål at garantere overlevelsesevnen og den fortsatte funktionalitet af vigtige tjenester

    g. grænseforsvar, der integrerer teknologiske løsninger til at forhindre infiltration, støttet af efterretninger og hurtig reaktionsevne

    h. forbedring af lokalsamfundets modstandskraft ved at støtte nationalt og lokalt lederskab, integrere frivillige, støtte sårbare befolkningsgrupper og give vejledning til lokalsamfundet i realtid

    i. støtte til offentlige informations- og kommunikationskampagner, der rådgiver om troværdige kommunikationsstrategier gennem officielle kanaler og sociale medier for at opretholde tillid og opmærksomhed

    j. udvikling af økonomisk modstandsdygtighed ved at støtte koordineringen af nødlagre og ressourcer og kontinuiteten i vigtige tjenester på alle niveauer

    k. uddannelse og øvelser, der gennemføres i fællesskab med simuleringer, som fokuserer på at sikre beredskab og effektiv krisestyring;

46. anbefaler fælles udvikling og indkøb af flerstrengede forsvarssystemer og et robust nationalt beredskab, der lægger vægt på civile alarmsystemer, beskyttede krisecentre og offentlige uddannelseskampagner;

47. understreger, at ubemandede systemer er særligt sårbare over for cyberangreb og efterretningsinfiltration; opfordrer medlemsstaterne og de relevante EU-agenturer til at styrke den overordnede sikkerhed for droneteknologier, herunder cyberrobusthed, krypteringsstandarder, ejerskabskontrol og modstandsdygtighed over for spionage og fjendtlige efterretningsaktiviteter, og sikre beskyttelse i hele sådanne systemers livscyklus;

Hurtig deployeringsevne

48. understreger de udfordringer, som UAS'er udgør for medlemsstaterne på grund af deres dynamiske målretning i bymiljøer og skjulte miljøer, taktiske fleksibilitet, kirurgiske nøjagtighed, asymmetriske fordele og masseudrulningskapacitet;

49. anerkender de udfordringer, der er forbundet med Ruslands indførelse af lagdelte droneoperationer, der kombinerer efterretnings-, overvågnings- og rekognosceringsdroner (ISR), som leverer realtidsdata, umiddelbart efterfulgt af angrebsdroner, hvilket giver de nationale forsvarsstyrker begrænset tid til at styrke forsvaret og organisere reaktionskapaciteter;

50. fordømmer på det kraftigste den seneste række af russiske droneangreb og formodede fjendtlige overflyvninger i flere EU-medlemsstater, der er rettet mod grænseområder, energianlæg, militærområder og logistikknudepunkter;

51. advarer om, at disse hændelser viser, at statslige og ikkestatslige aktører i stigende grad er i stand til at bruge billige ubemandede systemer til at true den offentlige sikkerhed, afbryde forsyningskæder og teste EU's og NATO's forsvarsberedskab;

52. udtrykker alvorlig bekymring over Ruslands indsættelse af droner leveret af dets partnere både over ukrainsk territorium og i krænkelser af EU-medlemsstaters luftrum;

53. opfordrer til skærpede sanktioner rettet mod russiske forsyningskæder og produktionskomponenter samt russiske teknologioverførsler, der gør det muligt for andre lande at forsyne Rusland med droneteknologi;

54. opfordrer Kommissionen til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at forebygge sådanne handlinger;

55. understreger, at effektive nationale civilforsvarsstrategier mod droneangreb skal understøttes af moderniseret transport- og kommunikationsinfrastruktur med dobbelt anvendelse, der gør det muligt hurtigt at flytte enheder til bekæmpelse af ubemandede luftfartøjssystemer, mobile radaraktiver og reparationshold for at sikre, at modstandsdygtighedsplaner omsættes til operationel mobilitet;

56. mener, at Ukraines indførelse af decentraliserede droneenheder med kontrol på delingsniveau er en værdifuld metode, der fortjener efterligning;

57. anbefaler, at droneangrebsgrupper med autonome beslutningscyklusser integreres i medlemsstaternes væbnede styrkers brigader;

58. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til sammen med NATO at iværksætte et EU-NATO-pilotprojekt på seks måneder, der skal danne, certificere og validere de første kampdroneenheder på virksomhedsniveau med henblik på deployering med allierede brigader, med et krav om at offentliggøre pilotvalideringsrapporten og anbefalede opfølgende foranstaltninger;

59. anerkender, at effektiviteten af UAS-systemer primært afhænger af navigationsnøjagtigheden, når de anvendes i miljøer med intens elektronisk krigsførelse;

60. anbefaler, at antenner med kontrolleret modtagelsesmønster (CRPA'er) (controlled reception pattern antennas) og brugen af pålidelige signaler fra det globale satellitnavigationssystem (GNSS) såsom Galileos statsregulerede tjeneste vedtages af de væbnede styrkers droneoperatører for at give en præcis tidsreference og reducere navigationsfejl;

61. understreger behovet for at supplere offensive UAS-investeringer med anti-UAS-systemer, elektroniske beskyttelsesforanstaltninger og GNSS-modstandsdygtighed for at minimere sårbarheden over for fjendtlig støjsending og interferens;

62. opfordrer til øjeblikkelig finansiering og hurtig gennemførelse af kampdroneenheder, både antitank og antipersonel, på tværs af NATO's og EU's væbnede styrker på virksomheds-, bataljon- og brigadeplan, og at disse skal være organisk indlejret med kampenheder i hele Europa; anmoder om, at Ukraine inddrages som en fuldt operationel og doktrinal partner i udviklings-, uddannelses- og certificeringsprocessen; opfordrer indtrængende Kommissionen og den højtstående repræsentant til at udvikle et toårigt fremskyndet program for indkøb, uddannelse, opretholdelse og certificering;

63. anbefaler, at medlemsstaterne på grundlag af deres nationale forsvarsstrategier udvikler en fælles reaktion på UAS-angreb, herunder ved i fællesskab at udvikle og indkøbe teknologiske løsninger, der kan anvendes i fællesskab og er fuldt interoperable med NATO's C2-systemer og problemfrit integreres i civile lufttrafikstyringssystemer og EU's U-Space-ramme for droneintegration med henblik på at håndtere scenarier for hybrid krigsførelse;

64. understreger potentialet og fordelene ved civile droner og den store

omstilling, de har medført for mobilitet, logistik, beredskabsstyring og kartografi, blandt mange andre områder, og bemærker, at de allerede udgør betydelige fremskridt med hensyn til at tackle EU's sikkerheds- og forsvarsudfordringer;

Indkøb, finansiering og indkøb af droner og C-UAS-kapaciteter

Forhåndsgodkendte sælgere

65. opfordrer de nationale og internationale udbuds- og ordregivende myndigheder, herunder bl.a. Kommissionen og EDA til at udarbejde åbne og gennemsigtige forhåndsgodkendte leverandørlister og prioriterede ordrer for kritiske dronekomponenter og -platforme i tæt koordinering med medlemsstaterne og sikre lige adgang for SMV'er i hele Unionen for at give mulighed for hurtigere indgåelse af kontrakter under kriser;

66. understreger, at sådanne lister bør baseres på gennemsigtige og konkurrenceprægede udvælgelsesprocesser, som ajourføres regelmæssigt for at afspejle operationel feedback (herunder fra Ukraine) og bør undgå at skabe langsigtede markedsfordele, der kan forvride konkurrencen; opfordrer til en udvidelse af adgangen til EU's finansielle instrumenter og til udbudsprocedurer, der omfatter nystartede virksomheder og forskningsinstitutioner på lige vilkår;

67. opfordrer EU til at oprette en EDA-forvaltet liste over forhåndsgodkendte leverandører af kritiske droneunderenheder og bemærker betydningen af at give SMV'er mulighed for at kvalificere sig gennem kontroller på stedet snarere end ved at demonstrere fulde tidligere resultater for at lette deres deltagelse i det europæiske forsvarsindustrielle grundlag;

SMV-støtte

Om regionale knudepunkter og finansieringsinstrumenter

68. opfordrer medlemsstaterne og EDA til at strømline certificerings- og luftdygtighedsstandarderne for at fremskynde integrationen og reducere dobbeltarbejde i forbindelse med prøvning og akkreditering; tilskynder EDIP og andre finansielle instrumenter til at prioritere finansieringen af regionale knudepunkter for fremstilling af droner og C-UAS-innovation med fælles infrastruktur og hurtig lovgivningsmæssig udvikling, navnlig blandt frontlinjestater; understreger betydningen af at fremme fair arbejdspraksis, social beskyttelse og kompetenceudvikling for en arbejdsstyrke af høj kvalitet og samtidig støtte lokalsamfund og SMV'er med fokus på at skabe bæredygtige beskæftigelsesmuligheder;

69. opfordrer til målrettet støtte til SMV'ers adgang til disse finansielle instrumenter, herunder forenklede ansøgningsprocedurer og

tildelingskriterier;

Om SMV'ers adgang til finansiering og udbud

70. bemærker, at SMV'er står over for betydelige hindringer for adgang til EU's forsvarsmidler og ofte udelukkes fra omfattende indkøb, der domineres af tidligere kontrahenter; opfordrer derfor til, at der oprettes specifikke mekanismer til støtte for SMV'ers onboarding ved at reducere de administrative byrder, indføre direkte finansieringsinstrumenter med en højere tolerance over for fiasko og skabe muligheder for minitilskud og hurtige finansieringsværktøjer, der er afgørende for SMV'er, samtidig med at der sikres rimelige vilkår gennem forholdsmæssige konsortiekrav, rimelige garantier og fleksible betalingsbetingelser; opfordrer til, at nystartede virksomheder og forskningsorganisationer inddrages i udbudsprocedurerne;

71. anerkender, at 80 % af den europæiske industri, der er involveret i udvikling, fremstilling og drift af lette droner, består af SMV'er, hvilket er afgørende for FoU og innovation inden for droneteknologi og for en hurtig reaktion på uventede ændringer i industrien, sådan som det ses i Ukraine, og at disse virksomheder har vanskeligt ved at opnå finansiering til deres projekter;

72. opfordrer Kommissionen til at oprette et centralt kontaktpunkt med henblik på at informere og bistå SMV'er, der fremstiller droner i EU, i forbindelse med opnåelse af og adgang til finansiering, eftersom deres virksomhedsstruktur gør det vanskeligt for dem at bære den bureaukratiske byrde, der er forbundet hermed;

73. glæder sig over Kommissionens eksisterende initiativer, navnlig gennem Den Europæiske Forsvarsfonds EU-ordning for forsvarsinnovation (EUDIS), til støtte for EU's SMV'er og nystartede virksomheder på forsvarsområdet;

74. opfordrer EDA og Kommissionen til at bygge videre på disse bestræbelser ved at undersøge yderligere foranstaltninger til at fremskynde europæiske drone-SMV'ers udrulning af forsvarssystemer med stor indvirkning på en måde, der gør det muligt for disse SMV'er at forfølge eksportmuligheder uden for Europa – for at sikre deres kommercielle levedygtighed – samtidig med at de udvikler europæiske forsvarskapaciteter og letter integrationen med Ukraines væbnede styrker og fremmer hyppige fælles innovationsbestræbelser;

Om SMV'ers vækst, opskalering og industrielle integration

75. anerkender, at størstedelen af droneindustriens virksomheder er SMV'er og nystartede virksomheder, og at det derfor er vigtigt at forenkle procedurer og støtteforanstaltninger for SMV'er såsom tilskud, lovgivningsmæssig støtte og støtte til integration og

skalering;

76. opfordrer til, at der oprettes regionale droneinnovationsklynger, der forbinder SMV'er, forskningscentre og større forsvarsintegratorer for at fremme teknologioverførsel og industrielle synergier;

77. anerkender Den Europæiske Forsvarsfonds potentiale med hensyn til at hjælpe SMV'er med at udvikle sig til nøgleleverandører og tilskynder til programmer, der støtter SMV'ers kapacitet til at købe komponenter, udvikle fremstillingsteknik og støtte høje automatiseringsniveauer for at øge produktionen;

78. opfordrer Den Europæiske Forsvarsfonds programmer til at muliggøre en hurtigere skalering af SMV'er via en række finansieringsrunder, der støtter tidlig vækst og adgang til kapital, produktudvikling, afprøvning og evaluering på grundlag af EU-initiativet BraveTech;

79. opfordrer Kommissionen til at tilskynde til joint ventures mellem store europæiske forsvarsvirksomheder og SMV-droneinnovatorer med henblik på at opskalere produktionen; anbefaler, at den ukrainske industri inddrages i denne henseende;

Om afprøvning, certificering og forenkling af lovgivningen

80. anerkender den lange periode mellem afprøvning og validering af droner og opfordrer medlemsstaterne til at ophæve udbudsbegrænsninger, der hindrer SMV'er i at afprøve centrale kapaciteter;

Det europæiske forsvars teknologiske og industrielle basis (EDTIB)

81. tilskynder medlemsstaterne og Rådet til at integrere næste generations droneteknologier såsom avanceret kunstig intelligens, sværmautonomi og hærdede C2-forbindelser i EDTIB og samtidig søge gradvis og gensidigt fordelagtig integration af den ukrainske forsvarsteknologi og industrielle base og gøre brug af langsigtede industrielle køreplaner, flagskibsklynger under Den Europæiske Forsvarsfond og fremskynde EDIP-instrumenter for at sikre en rettidig tilpasning og bevare Unionens teknologiske forspring;

82. opfordrer til, at EU betragter droner som kritisk kapacitet; fremhæver det tvingende behov for at investere i EDTIB for at muliggøre masseproduktion af økonomisk overkommelige droner, og understreger behovet for omkostningseffektive systemer, der kan anvendes i stor skala, og for at sikre, at EU er uafhængig med hensyn til dronekapacitet; mener, at udviklingen af sådanne kapaciteter skal gennemføres i tæt samarbejde med Ukraine, og understreger betydningen af at rette flere EU-forsvarsinvesteringer mod fælles indkøb med støtte fra EDA;

83. opfordrer Unionen og medlemsstaterne til hurtigst muligt at arbejde på konkrete projekter, der har til formål at udfylde kapacitetsmangler inden for integreret luft- og missilforsvar, navnlig i forbindelse med dronekrigsførelse og bekæmpelse af dronekrigsførelse, med henblik på at skabe en dyb zone i flere lag af teknologisk avancerede systemer med interoperabel dronebekæmpelseskapacitet til detektion, sporing og neutralisering; understreger den lige så store betydning af luftoverlegenhed såsom projektet om det fremtidige luftkampsystem (FCAS); opfordrer medlemsstaterne til at overveje at anvende rammen for europæiske forsvarsprojekter af fælles interesse til at oprette projekterne; anerkender behovet for tværsektorielt samarbejde mellem forsvars-, cybersikkerheds- og forskningsverdenen med henblik på at udvikle holistiske strategier, der integrerer de seneste digitale forsvarsteknologier og cyberforsvarsteknologier;

84. fremhæver behovet for at udvide sådanne kapaciteter til at dække alle medlemsstater, navnlig områderne omkring kritisk infrastruktur og befolkede områder;

85. understreger dog, at disse fælles programmer også skal struktureres for at sikre hurtige udviklingscyklusser og for aktivt at muliggøre deltagelsen af innovative SMV'er; understreger, at sådanne virksomheder ofte er betydeligt mere fleksible og opfindsomme end traditionelle hovedkontrahenter, og at det er afgørende at udnytte deres kreativitet og hurtighed for at holde trit med det skiftende trusselsmiljø og for hurtigt at kunne finde omkostningseffektive løsninger;

86. anerkender, at tempoet i den teknologiske udvikling inden for ubemandede systemer og bekæmpelse af ubemandede systemer er uden fortilfælde, og opfordrer Kommissionen, EDA og medlemsstaterne til at indføre hurtigere innovations- og erhvervelsescyklusser, der muliggør en hurtig udvælgelse af nye drone- og C-UAS-teknologier; understreger, at langvarige certificerings-, indkøbs- og afprøvningsprocesser risikerer at gøre EU's kapacitet forældet på det tidspunkt, hvor den tages i brug;

Dronemur

87. støtter et droneovervågnings- og forsvarssystem ("dronemur"), sådan som kommissionsformanden har foreslået, med et robust end-to-end-system, der omfatter avanceret detektion, modstandsdygtig C2 og omkostningseffektiv standsningskapacitet, og opfordrer til, at der udarbejdes en teknisk køreplan i tæt samarbejde med Ukraine; insisterer på, at Kommissionens forslag i væsentlig grad skal trække på Ukraines frontlinjeerfaring, som viser, at effektiviteten ikke kun afhænger af platformsteknologi, men af integreret kommando- og kontrol, uddannet personale og et modstandsdygtigt økosystem for krigsførelse, herunder lokale producenter, operatører, innovatorer

og data-/analyseudbydere;

Strømlining af certificering

88. opfordrer medlemsstaterne, Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur (EASA) og EDA til at strømline certificerings- og luftdygtighedsstandarderne for at fremskynde integrationen og reducere dobbeltarbejde i forbindelse med prøvning og akkreditering; bemærker, at vedtagelsen af EMAR og krydscertificering er en nødvendighed;

89. opfordrer EASA til at fremskynde behandlingen af flyvetilladelser og fastlægge klare certificeringskriterier for HALE/MALE-klassesystemer i samarbejde med NATO; understreger det presserende behov for at udpege et tilstrækkeligt antal revisorer og strømline procedurerne for at undgå unødvendige forsinkelser i innovationen;

90. opfordrer til vedtagelsen af en europæisk ramme for hurtig tilladelse til grænsepassage og transit af UAS/droneudstyr mellem medlemsstaterne i forbindelse med militær mobilitet;

91. opfordrer Kommissionen til at harmonisere reguleringstiltagene vedrørende forsvarsdroner for at skabe en bindende EU-lovramme for militære droneoperationer (parallelt med civile EASA-regler); understreger, at denne ramme bør præcisere reglerne for magtanvendelse, certificering og militær udnyttelse af luftrummet samt de etiske garantier for FSFP-missioner og national forsvarsplanlægning med henblik på at fremme interoperabilitet og fremskynde fælles operationer inden for rammerne af FSFP- eller NATO-missionerne;

Overførsler inden for EU

92. opfordrer Kommissionen til at forenkle reglerne for overførsel inden for EU af drone- og dronebekæmpelsesrelateret teknologi og skabe synergier mellem Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet[15] og den relaterede teknologi og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/821 af 20. maj 2021 om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse[16];

93. opfordrer til fjernelse af unødvendige bureaukratiske hindringer og bureaukrati, som forsinker det operationelle beredskab;

---

15 EUT L 146 af 10.6.2009, s. 1.
16 EUT L 206 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

94. understreger behovet for at supplere offensive UAS-investeringer med anti-UAS-systemer, elektroniske beskyttelsesforanstaltninger og GNSS-modstandsdygtighed for at minimere sårbarheden over for fjendtlig støjsending og interferens;

Overholdelse af EU-oprindelseskriterier

95. opfordrer til hjemtagning af produktion for at undgå uforholdsmæssig stor afhængighed af tredjelande, navnlig Kina, til produktion af dronesystemer;

96. opfordrer medlemsstaterne, Kommissionen og EDA til straks at afhjælpe EU's kritiske afhængighed af sjældne jordartsmetaller fra Kina, som er afgørende for forsvarsindustrien, herunder inden for fremstillingen af droner og dronebekæmpelse; fremhæver behovet for at skabe alternative og bæredygtige kilder til udvinding og forarbejdning af sjældne jordarter, investere i forskning og udvikling på området for genanvendelses- og substitutionsteknologier og medtage disse prioriteter i kommende programmer fra Den Europæiske Forsvarsfond og EDIP, som har til formål at styrke Europas strategiske industrielle modstandsdygtighed;

97. anmoder Kommissionen om at sikre, at alle droneplatforme, der finansieres af europæiske programmer og/eller finansielle instrumenter, opfylder de respektive EU-oprindelseskriterier for større delkomponenter, og om at træffe foranstaltninger til at sikre, at forsyningen af sådanne delkomponenter er pålidelig og garanteret;

98. opfordrer endvidere til, at underleverandører underlægges de samme kriterier; understreger betydningen af at sikre fuld og direkte europæisk kontrol med menneske-maskine-grænseflader og anden dronerelateret software;

99. opfordrer Kommissionen til at sikre, at alle droneplatforme, der finansieres over EU-budgettet, opfylder EU-oprindelseskriterierne og er fri for restriktioner fra tredjelande med hensyn til definition, tilpasning og udvikling af produktets design, herunder den retlige myndighed til at erstatte eller opløse de komponenter, der er omfattet af sådanne restriktioner;

100. opfordrer til incitamenter til at sikre, at droneplatforme, der finansieres gennem EDA, opfylder kriterierne for EU-oprindelse eller stammer fra partnerlande såsom Ukraine, Norge og Det Forenede Kongerige, navnlig med hensyn til centrale komponenter;

Den Europæiske Forsvarsfonds tilskudsstruktur og tildelingskriterier

101. anbefaler, at der tilskyndes til tilskud fra Den Europæiske Forsvarsfond for at sikre:

1) at konkurrencer giver leverandører ekstra point til virksomheder, der køber komponenter fra EU

2) at udbud er åbne for udvalgte tredjelande såsom Ukraine og tredjelande med strategiske partnerskabsaftaler med EU

3) personaleudveksling vedrørende indkøb af komponenter;

102. opfordrer EDA til at vurdere leverandørernes operationelle indvirkning og omkostningseffektivitet med hensyn til at fuldføre missioner i stedet for udelukkende at fokusere på enhedsprisen;

103. opfordrer medlemsstaterne til at tillade betinget anvendelse og forsøg med systemer, der endnu ikke er fuldt certificerede, til hurtig operationel brug med realtidsevaluering i kontrollerede miljøer;

104. tilskynder EDIP og andre finansielle instrumenter til at prioritere finansieringen af regionale knudepunkter for fremstilling af droner med fælles infrastruktur og hurtig lovgivningsmæssig udvikling, navnlig blandt frontlinjestater;

Regionale produktionsknudepunkter

C-UAS og regionale produktionsknudepunkter

105. opfordrer medlemsstaterne til at fremskynde udvidelsen af den europæiske udviklings- og produktionskapacitet inden for droneudvikling og dronebekæmpelse, herunder gennem instrumentet for sikkerhedstiltag for Europa (SAFE);

106. opfordrer Kommissionen til at foreslå en EU-dronepakke med fokus på dronesystemer og dronebekæmpelsessystemer og supplerende kapaciteter, som bør indeholde en strategi for anvendelse af eksisterende instrumenter til at stimulere forskning og udvikling og lokalisering af kritiske forsyningskæder og en forordning om brugen af droner i civile og militære sammenhænge, der er tilpasset det nuværende trusselsscenarie; opfordrer til øgede investeringer med fokus på integration af næste generation af digitale teknologier i droneudvikling og dronebekæmpelse for at øge forsvarssystemernes modstandsdygtighed, skalerbarhed og effektivitet;

107. opfordrer til, at der oprettes nationale knudepunkter for dronetest, -certificering og -interoperabilitet i hele EU;

108. understreger, at sådanne knudepunkter vil lette afprøvning og certificering af UAV- og C-UAS-systemer i overensstemmelse med EU- og NATO-standarder;

109. understreger behovet for afprøvning, produktion og uddannelse til droner og C-UAS'er med henblik på at styrke de ydre grænser og afskrække fra hybrid aggression;

110. understreger, at regionale droneproduktionsknudepunkter bør placeres sammen med logistikknudepunkter med dobbelt anvendelse, der er forbundet med TEN-T, hvilket muliggør gnidningsløs bevægelighed for militære og civile droneaktiver, reservedele og operatører på tværs af grænserne på en integreret måde i hele EU og i overensstemmelse med ethvert fremtidigt "dronemurskoncept";

111. støtter oprettelsen af vedligeholdelsescentre, som er beliggende sammen med NATO-faciliteter og har passende teknisk udstyr til hurtigt at kunne servicere C-UAS-materiel;

Kvalificerede producenter, fair konkurrence og regionale økosystemer

112. understreger, at det europæiske dronemarked bør udvikles i henhold til principperne om fair konkurrence, innovation og åben adgang for kvalificerede producenter; bemærker, at stabilitet i efterspørgslen og klare langsigtede perspektiver er afgørende for de europæiske droneproducenters bæredygtighed;

113. fremhæver betydningen af at opskalere den lokale industrielle kapacitet for at sikre konkurrenceevne, modstandsdygtighed og den langsigtede levedygtighed for den europæiske sektor for ubemandede systemer;

114. understreger, at fordelene ved dronerelateret innovation og fremstilling bør være geografisk afbalancerede;

115. opfordrer til, at der oprettes innovationskorridorer og teststeder i alle regioner i Unionen for at sikre adgang til finansiering og stimulere lokale økosystemer for nystartede virksomheder, SMV'er og forskningsinstitutter, der bidrager til Europas teknologiske suverænitet;

116. bemærker, at foranstaltninger vedrørende drone- og dronebekæmpelseskapaciteter ikke har mange års forudgående erfaring, og opfordrer derfor indtrængende Unionen og dens medlemsstater til at drage fordel af dette forhold ved fra starten at sikre, at planlægning, forskning, udvikling, indkøb og forvaltning af sådanne kapaciteter i stigende grad sker gennem et europæisk perspektiv, og at der er adgang til kritiske suveræne teknologier i forbindelse med drone- og dronebekæmpelseskrigsførelse i Unionen;

117. opfordrer til, at Den Europæiske Forsvarsfonds støtteberettigelseskriterier tilpasses for at sikre højere pointtal for fælles indkøb med en mere ligelig geografisk repræsentation af medlemsstaterne og sikre, at konsortier, der bygges, er i stand til at øge deres forsvarsindustrielle produktion;

Innovation, FoU-klynger og fremstilling af kritiske komponenter

118. opfordrer Kommissionen til at tilpasse sine forsvars- og forsvarsindustripolitiske instrumenter for at sikre, at de er egnede til formålet med hensyn til at støtte udviklingen af drone- og dronebekæmpelseskapaciteter;

119. opfordrer til, at der afsættes EU-midler til at støtte oprettelsen af et knudepunkt for fremstilling af avancerede dronekomponenter, navnlig i regioner med stærke ingeniør- og IT-sektorer, ved at bidrage til både regional udvikling og Unionens strategiske autonomi;

120. opfordrer Den Europæiske Forsvarsfond til at finansiere tværnationale FoU-klynger med fokus på droners fremdrift, AI-autonomi og forstærkede C2-forbindelser;

121. understreger betydningen af at rette strategiske investeringer mod relevante industrielle og teknologiske knudepunkter i hele EU og støtte forarbejdningen af råstoffer, produktion af halvledere, batterifremstilling, dronesamling og C2-integration, samtidig med at det sikres, at sådanne investeringer også styrker den bredere europæiske forsvarsindustrielle base;

Hurtig indsættelse

Droneinnovationsaccelerator og eksperimenter

122. glæder sig over den første operationelle eksperimenteringskampagne inden for europæisk forsvarsinnovation (OPEX), som EDA har iværksat, og opfordrer EDA til at omdanne den til en stående drone- og C-UAS-innovationsaccelerator til hurtig indsættelse i områder og til at validere feedback fra frontlinjen, fremskynde prototypefremstilling og hurtig indsættelse gennem korte indkaldelser af konkurrerende forslag med henblik på at muliggøre fremskridt og innovation;

Fleksibilitet i indkøb og fremskyndet anskaffelse

123. opfordrer EDA til at tillade såkaldte IDIQ-kontrakter (Indefinite Delivery/Indefinite Quantity) for at sikre, at de grundlæggende forsyningsbehov opfyldes;

124. opfordrer EDA og andre udbudsagenturer til at etablere et særligt indkøbsspor for UAS'er til indkøb fra lager af avancerede UAS'er for at omgå konventionelle flerårige indkøbsprocesser og tjenesteydelseskontrakter;

125. opfordrer til at sikre, at projekter under Den Europæiske Forsvarsfond og andre fælles EU-indkøbsinitiativer på forsvarsområdet har prioriterede ordrer, der bidrager til hurtige indkøbsprocesser og mindsker komplikationer i forbindelse med indkøb;

Inddragelse af SMV'er og utraditionelle leverandører

126. tilskynder til udvikling af nationale forsvarsindustrier og støtte til lokale offentlig-private partnerskaber, uden at dette berører de kvalitets- og sikkerhedskrav, der gælder for teknologien;

127. tilskynder til fjernelse af lavere adgangsbarrierer for utraditionelle leverandører ved at fjerne ikkekritiske sikkerhedskrav i forbindelse med tidlig afprøvning og udvælgelse for at gøre det muligt for SMV'er og utraditionelle leverandører at deltage i forsvarsinnovation;

Handlingsplan for fremstilling af kritiske dronekomponenter

128. opfordrer Kommissionen til i samarbejde med NATO at udarbejde en handlingsplan for fremstilling af kritiske dronekomponenter, der yder målrettet støtte til kritiske komponenter, navnlig til fremstilling af børsteløse jævnstrømsmotorer, lithiumbatterier, sensorer og additiv fremstilling i EU; opfordrer til udvikling og produktion af vigtige og fremspirende teknologier og materialer i EU, herunder optik, kommunikationsmoduler og additiv fremstilling; understreger behovet for at sikre EU's modstandsdygtighed og selvforsyning inden for droneproduktion med strenge kriterier for støtteberettigelse for at sikre forsyningskædens modstandsdygtighed og for at være opmærksom på det langsigtede mål om at opnå strategisk autonomi ved at udvikle indenlandske europæiske droneteknologier baseret på EU-væsentlige komponenter, der understøttes af modstandsdygtige forsyningskæder;

129. fremhæver, at en sådan handlingsplan skal sikre samarbejde med europæiske SMV'er;

130. understreger behovet for at medtage mikrochips, avanceret software og cyberrobusthed;

Lovgivningsmæssige rammer/ESG

Forenkling og harmonisering af lovgivningen

131. understreger behovet for at fjerne unødvendige lovgivningsmæssige og administrative byrder, navnlig for SMV'er, for droneindustrien og dens leverandører og for at oprette et europæisk dronesuverænitetsindeks, der skal fungere som et EU-dækkende revisionsværktøj til at vurdere hver platforms procentvise afhængighed af tredjelande, som kan anvendes til at prioritere finansiering til de platforme og programmer, der har den højeste procentdel af komponenter fra medlemsstaterne;

132. opfordrer til at indføre undtagelser fra licenskrav inden for EU for at fremskynde og lette den interne samhandel og samtidig styrke den eksterne eksportkontrol;

133. opfordrer til at styrke harmoniseringen af lovgivningen og eksportkontrollen ved at:

    a. udvikle EU-dækkende eksportlicenser og komponentprocedurer, der er i overensstemmelse med forordning (EU) 2021/821, for at gøre europæiske droner mere konkurrencedygtige i udlandet, samtidig med at EU's og de nationale eksportregler overholdes, for at gøre europæiske droner mere konkurrencedygtige i udlandet

    b. tilpasse den civile dronelovgivning (f.eks. EASA-standarderne) til de militære udbudsbehov for at fremskynde innovation med dobbelt anvendelse;

Industriel autonomi, ESG-betingelser og operationel effektivitet

134. understreger, at tildelingen af midler til udvikling og produktion af droner og C-UAS'er udelukkende bør baseres på kriterier om effektivitet, sikkerhed, modstandsdygtighed og operationel ydeevne;

135. opfordrer til at prioritere reservedele, mulighed for at reparere moduler og kapabilitet til hurtig motorudskiftning for at sikre, at enheder forbliver operationelle under kampforhold; fremhæver behovet for en sammenhængende industri- og forsyningskædepolitik, der giver den europæiske industri incitamenter til at producere skalérbare systemer, der let kan repareres, og samtidig fastholder tilstrækkelige beholdninger af kritiske komponenter; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at fjerne udbudsflaskehalse, som hindrer rettidig produktion og levering af vigtigt forsvarsmateriel;

Produktionssikkerhed og overordnet EU-lovgivning om droner

136. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at prioritere styrkelsen og beskyttelsen af europæiske våbenfirmaer og forsvarsindustrifaciliteter for at afbøde potentielle hybride eller direkte dronetrusler mod deres produktionslinjer;

137. opfordrer Kommissionen til at foreslå en EU-dronepakke med fokus på dronesystemer og dronebekæmpelsessystemer og supplerende kapaciteter, som indeholder en strategi for anvendelse af eksisterende instrumenter til at stimulere FoU og lokalisering af kritiske forsyningskæder og en forordning om brugen af droner i civile og militære sammenhænge, der er tilpasset det nuværende trusselsscenarie;

138. opfordrer til øgede investeringer med fokus på integration af næste generation af digitale teknologier i droneudvikling og dronebekæmpelse for at øge forsvarssystemernes modstandsdygtighed, skalerbarhed og effektivitet;

139. opfordrer til harmonisering af reglerne for magtanvendelse for offensiv UAS-anvendelse på tværs af medlemsstaterne, herunder eksportkontrol og retlige rammer, for at sikre fuld overholdelse af den humanitære folkeret;

Arbejdsplan for vigtige materialer

140. opfordrer Kommissionen til at udarbejde en arbejdsplan for udvikling af strategiske reserver og lagre af kritiske komponenter, herunder sprængstoffer, drivmidler, primers, kulstoframmer, elektronik, motorer, mikrochips og andre vigtige materialer til udvikling af UAS'er, USV'er og UUV'er med henblik på at mindske afhængigheden af tredjelande og øge EDTIB's modstandsdygtighed;

141. fremhæver, at disse reserver bør forvaltes i koordination med NATO for at sikre interoperabilitet og undgå dobbeltlagre;

142. understreger vigtigheden af ny trådstyringsteknologi til droner, som er udviklet til at modvirke interferens og EW;

143. opfordrer europæiske lande til at fremstille disse fiberoptiske kabler inden for EU eller i et NATO-medlemsland for at undgå uigennemsigtige teknologier og øge sikkerheden, hvad angår teknologiske komponenter til droner;

EU's finansieringsrammer – den flerårige finansielle ramme (FFR), SAFE, ReArm osv.

Strategisk finansiering og EU's finansieringsrammer

144. fremhæver behovet for gennem nuværende instrumenter og den næste FFR at sikre den fortsatte udvikling af dronerelaterede forsvarsinnovationer, færdigheder, certificeringsstandarder samt test- og uddannelsesinfrastruktur i hele Unionen;

145. opfordrer til, at Ukraines adgang til SAFE-mekanismen anvendes til at medtage investeringer i udviklingen af dets UAS-kapacitet;

146. opfordrer til en hurtig vedtagelse af omnibuspakken om forsvarsberedskab, som Kommissionen fremlagde i juni 2025, og som har til formål at mindske de administrative og bureaukratiske byrder (f.eks. tilladelser) og flaskehalse (f.eks. adgang til finansiering) for forsvarsvirksomheder, -organisationer og medlemsstater og dermed lette udviklingen af innovative droneløsninger og -produktion;

147. opfordrer Kommissionen til at gøre brug af finansieringsprogrammer såsom SAFE for at fremhæve behovet for, at EU-landene udvikler deres droneindustri, og anbefaler, at medlemsstaterne giver dette behov den opmærksomhed og prioritet, det fortjener;

Tilpasning af forsvarsinstrumenter og investeringsrammer

148. understreger vitaliteten af de teknologiske kapaciteter i C-UAS; opfordrer medlemsstaterne til at investere behørigt i både drone- og C-UAS-kapaciteter;

149. minder om, at dronerelaterede investeringer bør tilpasses EU-instrumenter til støtte for det forsvarsindustrielle grundlag, herunder, hvor det er relevant, forordningen om kritiske råstoffer, mikrochipforordningen[17], platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) og andre rammer for at sikre, at innovation med dobbelt anvendelse bidrager betydeligt til operativt beredskab;

150. opfordrer EDA til at medtage specifikke dronekapacitetsmål i EU's kommende CDP, der overvåges gennem CARD og støttes af projekter inden for rammerne af det permanente strukturerede samarbejde (PESCO);

151. glæder sig over brugen af SAFE og egenkapitalfaciliteten på forsvarsområdet til at opskalere produktionen, sikre forsyningskæderne og støtte SMV'ernes deltagelse i sektoren for ubemandede systemer;

152. tilskynder Kommissionen til at styrke Den Europæiske Forsvarsfonds scoringsincitamenter, så multinationale konsortier, fælles platforme og indhold med en høj grad af EU-oprindelse begunstiges; understreger, at sådanne foranstaltninger er afgørende for at konsolidere efterspørgslen, øge modstandsdygtigheden og opskalere Europas autonome dronekapacitet; støtter udviklingen af et suverænitetsindeks for at måle og tilskynde til at reducere afhængigheden af kilder uden for EU på tværs af droneværdikæden;

Forvaltning og subsidiaritet i forbindelse med forvaltning af midler

153. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at inddrage lokale og regionale myndigheder i forvaltningen af EU's forsvarsprojekter i overensstemmelse med nærhedsprincippet;

Styrkelse af forsyningskæderne

Hjemtagning og industriel lokalisering

154. tilskynder medlemsstaterne til at prioritere hjemtagning af produktionen af kritiske komponenter ved at:

    a. medfinansiere produktionsfaciliteter i medlemsstaterne til børsteløse jævnstrømsmotorer, lithium-ion batterier, halvledere

---

[17] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1781 af 13. september 2023 om en ramme for foranstaltninger til styrkelse af det europæiske økosystem for halvledere og om ændring af forordning (EU) 2021/694 (mikrochipforordningen) (EUT L 229 af 18.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

og elektrooptiske sensorer gennem offentlig-private partnerskaber

b. tilbyde subsidier og skatte- og afgiftsincitamenter, der understøttes af medlemsstaterne, til virksomheder, der er villige til at placere deres produktion i EU, og sikre, at dette koordineres på EU-plan for at sikre maksimal effektivitet og afbøde konkurrenceforvridninger på det indre marked

c. udnytte forordningen om europæiske mikrochips til at prioritere forsvarsmæssige anvendelsesformål ved fordelingen af finansiering til strategiske halvledere;

155. understreger behovet for en indsats på tværs af EU for at sikre pålidelig adgang til kritiske råstoffer såsom lithium, sjældne jordarter i magneter og halvledere, og for at investere i højtydende batterier, sensorer og sikre datalinks;

156. opfordrer til en udvidelse af fælles sikkerhedsaftaler med strategiske partnere for at styrke forsyningskædens modstandsdygtighed og gensidig adgang til strategiske teknologier;

Diversificering og strategisk redundans

157. opfordrer til at opbygge ekstra og diversificerede forsyningskæder, der:

a. tilskynder til anvendelse af flerleverandørstrategier for væsentlige dronekomponenter på tværs af flere EU-medlemsstater og ligesindede partnere

b. støtter intern udvinding og raffinering af sjældne jordarter inden for rammerne af forordningen om kritiske råstoffer, samtidig med at der opbygges genanvendelseskapacitet for lithium, cobalt og neodymmagneter

c. etablerer nødbeholdninger af kritiske dronekomponenter til brug under geopolitiske forsyningsafbrydelser

d. sikrer, at droneproduktionen decentraliseres på tværs af EU for at begrænse forsyningskæderisici og styrke forsyningssikkerheden for droner;

Arbejdsstyrke, standarder og bæredygtige partnerskaber

158. understreger behovet for at investere i arbejdsstyrken og produktionsinfrastrukturen ved at:

a. standardisere åbne arkitekturer og grænseflader for interoperabilitet

b. indføre åbne modulære standarder for alle EU-finansierede

dronesystemer for at gøre det muligt uden videre at anvende komponenter (f.eks. sensorer og radiomodtagere) fra forskellige leverandører og koordinere med NATO for at tilpasse standarder og interoperabilitetsbehov;

159. minder om den tale, som formanden for Grønlands regering, Jens-Frederik Nielsen, holdt i Parlamentet den 8. oktober 2025, og understreger det strategiske omfang af at udvikle et stærkere samarbejde mellem EU og Grønland, således at europæiske virksomheder kan få adgang til råstoffer i et partnerskab med den grønlandske regering baseret på anvendelse af bæredygtig praksis;

Testfaciliteter og uddannelse inden for EU

Testinfrastruktur og forenkling af lovgivningen

160. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at anerkende vigtigheden af at teste droner og ny teknologisk udvikling i store åbne områder for at garantere sådanne innovationers sikkerhed, effektivitet og virkning; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at begrænse unødvendigt bureaukrati og bureaukratiske byrder for at strømline testprocedurer og fremme en hurtig udrulning og evaluering af nye droneteknologier;

161. tilskynder til fælles initiativer for at sikre hurtig adgang til testinfrastruktur ved at reformere forældede lovgivningsmæssige hindringer eller outsource afprøvning for at muliggøre forsøg under forhold, der replikerer operationelle miljøer;

162. betragter bestemmelserne om UAS-afprøvningskrav i EW, langdistanceflyvninger og ikkestandardmæssige frekvenser som en særlig hindring for kvalitative militære fordele blandt medlemsstaternes væbnede styrker, og tilskynder til forbedret tilgængelighed for dokumenterede innovatorer inden for UAS-kapaciteter for at sikre hyppig og let adgang til testområder;

Innovationsenheder og AI-baseret uddannelse

163. opfordrer medlemsstaterne til at støtte permanente innovationsenheder og uddannelse på tværs af nationale sikkerhedstjenester, hvor kommercielle teknologier afprøves i reelle operationelle miljøer og af slutbrugere;

164. opfordrer EU's Militærstab (EUMS) og EDA til at sikre fælles uddannelse af AI-baserede UAS-systemer blandt medlemsstaterne og til at støtte indkøb af UAS-systemer med AI, så de kan uddannes og afprøves under operationelt relevante forhold for at fungere effektivt i scenarier i den virkelige verden;

Fælles områder, integration og interoperabilitet

165. tilskynder medlemsstaterne til at samarbejde om fælles etablering af NATO's innovationsområder, hvor væbnede styrker og leverandører kan gennemføre test året rundt;

166. foreslår, at der etableres en EU-mekanisme til at teste integrationen og interoperabiliteten mellem udvalgte ubemandede systemer og kapaciteter til bekæmpelse af ubemandede systemer, herunder scenarier for cyber, elektronisk krigsførelse og regler for magtanvendelse (ROE), med henblik på at producere verificerede integrationsprofiler snarere end tekniske demonstrationer;

167. opfordrer Kommissionen til inden for rammerne af sine aftaler om fremme af bæredygtige investeringer at medtage behovet for, at den europæiske droneindustri og medlemsstaterne sikrer tilstrækkelige reserver af de vigtige materialer og komponenter, som er afgørende for udviklingen af UAS'er;

Certificeringer

168. opfordrer EDA til at udvikle flersprogede, standardiserede certificeringsforløb for operatører på tværs af alle medlemsstaterne;

169. tilskynder til at indføre modulære systemarkitekturer, således at komponenter (f.eks. payloads, radioer og kameraer) kan opgraderes uafhængigt og uden en fornyet certificering af hele platformen;

Standardisering

Teknologiske standarder, modularitet og digital integration

170. opfordrer Den Europæiske Forsvarsfond til at indføre faste rammer i sine forsknings- og udviklingsprocesser, hurtig fremstilling af prototyper, modulært design og digital C2 som standard på tværs af udviklingsmodeller;

171. opfordrer Kommissionen til at sikre, at fremtidige regler muliggør en sikker og skalérbar droneintegration, der har fokus på cybersikkerhed, fejlsikre systemer og standardisering af dobbelt anvendelse;

172. tilskynder til vedtagelse af en "kommerciel først"-tilgang for UAS'er, der prioriterer direkte erhvervelse fra kommercielle udbydere for at afprøve nye erhvervelsesmodeller, der senere kan skaleres på tværs af andre kapacitetsområder;

173. opfordrer til, at målrettet UAS-finansiering gøres betinget af brede missionstilpassede kategorier for at muliggøre hurtig problemløsning og støtte kommerciel innovation;

174. opfordrer EDA til at lancere en fælles digital platform til forvaltning af end-to-end-samarbejde med den kommercielle sektor, der

muliggør realtidskommunikation, sporing af forslag og overvågning af fremskridt;

Interoperabilitet og operationelle rammer

175. bemærker den afgørende betydning af kapacitet til hurtig opdagelse, tilskrivning og neutralisering af ubemandede systemer og opfordrer til en fælles EU-ramme for grænseoverskridende datadeling, interoperabel situationsbevidsthed og fælles målretningsprotokoller for at forebygge og reagere på indtrængen; understreger, at et sådant samarbejde bør omfatte fælles standarder for sensorer og C2, koordinerede indkøb, hvor det er relevant, og mekanismer til sikker realtidsudveksling af telemetri- og hændelsesrapporter for at muliggøre en koordineret indsats på tværs af medlemsstaterne og med europæiske NATO-medlemmer; understreger behovet for at etablere en EU-dækkende interoperabilitetsstandard ved at påbyde åbne modulære standarder for C-UAS-systemer under programmer finansieret af Den Europæiske Forsvarsfond for at sikre "plug-and-play"-kompatibilitet og reducere leverandørfastlåsning; bemærker betydningen af at standardisere operationelle krav til klasse I-III-droner i hele EU for at muliggøre fælles indkøb og interoperabilitet baseret på en kapacitetsfokuseret kategorisering, der tager hensyn til operationelle standarder for droner med forskellige operationelle anvendelser, der anvender integration af elektronisk krigsførelse og AI-assisteret trusselsdetektion;

Modernisering af lovgivningen og luftfartssikkerhed

176. opfordrer til en ajourføring af luftfartslovgivningen for at sikre luftfartssikkerheden i lyset af den stigende brug af droner og dronebekæmpelsesinfrastruktur;

Kunstig intelligens

Teknologiske fremskridt og strategisk betydning

177. opfordrer Kommissionen til at anerkende den strategiske betydning af og yderligere fremme nye teknologier for den europæiske droneindustri, navnlig inden for kunstig intelligens; minder om operation Spider web og den teknologi, som de ukrainske droner anvendte, og som gjorde det muligt for disse ubemandede systemer på egen hånd at identificere og angribe militære mål; tilskynder Den Europæiske Forsvarsfond til fortsat at støtte og videreudvikle programmer såsom AIR-D-EPE for at fremme forskning, testning og udrulning af AI-baserede løsninger til autonom håndtering og styring af droner;

178. anbefaler endvidere, at der udformes skalerbare kontrolalgoritmer, der tester sværmstrategier og syntetiserer miljøer;

Operationel udvikling og nye risici

179. anerkender den hastighed, hvormed droner udvikler sig med hensyn til at integrere AI-algoritmer til at udføre beslutningstagning i realtid, undgå forhindringer og optimere missioner, hvilket muliggør større autonomi, præcision og alsidighed; anerkender også, at fuldt autonome droner, når de først indsættes på slagmarken, vil komplicere tingene betydeligt for militære og civile beredskabsplanlæggere på alle niveauer og risikere en yderligere intensivering af UAS-trusler som f.eks. fuldt autonome dronesværme, dybdegående angreb og målrettede snigmord;

Forvaltning, etik og folkeret

180. opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at udvikling og implementering af nye krigsførelsessystemer, herunder droner med autonome kapaciteter, er strengt reguleret af folkeretten, herunder den humanitære folkeret, og at princippet om menneskelig medvirken anvendes for at sikre meningsfuld menneskelig kontrol med dødelig magtanvendelse;

Dirigerede energivåben

181. opfordrer til at prioritere udviklingen og fremstillingen af faststofbatterier som en afgørende katalysator for næste generation af drone- og forsvarsteknologier;

182. bemærker, at denne type batterier giver en højere energitæthed, en længere levetid og en kortere opladningstid; understreger, at deres ikkebrændbare faste elektrolytter i høj grad øger sikkerheden og mindsker risikoen for brand eller eksplosion, hvilket gør faststofbatterier helt afgørende for styrkelsen af EU's teknologiske autonomi og operationelle modstandsdygtighed;

183. opfordrer Kommissionen, EDA og Den Europæiske Forsvarsfond til at prioritere FoU inden for avancerede elektroniske krigsførelsessystemer og dirigerede energivåbenteknologier, der har til formål at modvirke potentielle hybride trusler og droneangreb mod medlemsstaterne;

184. opfordrer desuden til at fremme udviklingen af forsvarsteknologier og beskyttende foranstaltninger, der kan afbøde virkningerne af sådanne dirigerede energivåben;

Additiv fremstilling

185. opfordrer medlemsstaterne til yderligere at undersøge billige muligheder, herunder additiv fremstilling, og opfordrer til FoU-finansiering fra Den Europæiske Forsvarsfond til UAS-sprænghovedkapacitet, der har til formål at skabe nye sprænghoveder og nye kemiske tilgange til sprænghoveder, der har til formål at nå våbenmål;

Opbygning af færdigheder

186. anerkender den rolle, som EUDIS Business Accelerator spiller med hensyn til at strømline udviklingen og udbredelsen af drone- og C-UAS-kapaciteter på tværs af medlemsstaterne gennem hurtig prototypefremstilling, fælles afprøvning og hurtig certificering af nye teknologier for at holde trit med de skiftende krav på slagmarken;

187. opfordrer til, at EUDIS udvider driften af levende laboratorier i mindst tre medlemsstater med Ukraine som associeret partner;

188. opfordrer Kommissionen til at iværksætte en offentlig uddannelseskampagne om ansvarlig brug af teknologier inden for forsvar, civil beskyttelse og mekanismer for juridisk ansvarlighed med henblik på at opbygge legitimitet og sikre politisk støtte til droneudvidelse;

189. opfordrer til gennemførelse af uddannelsesprogrammer for studerende på tværs af medlemsstaterne, koordineret med NATO og EDA, for at støtte uddannelse inden for flyvning med droner, herunder tekniske færdigheder og teknisk viden, og fremme offentlighedens interesse;

190. tilskynder medlemsstaterne, Ukraine og Kommissionen til at udvikle og gennemføre foranstaltninger, der har til formål at styrke færdigheder inden for udvikling og drift af droner, herunder både software- og hardwarekomponenter, og til at tiltrække talent fra andre deep tech-sektorer og bidrage til at skabe hurtige teams, der kan designe, fremstille og programmere relevant software; understreger, at dette bør omfatte uddannelsesinitiativer inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) såsom dronebygningsworkshopper, webinarer og hackathoner for at uddanne personer i at bygge og håndtere droner; glæder sig i den forbindelse over de initiativer, som Kommissionen allerede har iværksat, såsom EUDIS Hackathons og BraveTechEU, som skal lette udviklingen af innovative forsvarsløsninger og fremme samarbejdet mellem interessenter;

Bedste praksis og doktrin

Afskrækkelses- og forsvarsstilling og artikel 42, stk. 7

191. opfordrer medlemsstaterne i frontlinjen til at vedtage strategiske udviklingsplaner og investeringsrammer og til at fastlægge strategiske programmer og projekter, der har til formål at udvikle og sikre omfattende drone- og C-UAS-kapaciteter på deres område, der dækker hele kapacitetscyklussen fra forskning og udvikling, afprøvning og certificering til produktion, udrulning og uddannelse; understreger, at en sådan indsats, hvor det er relevant, bør støttes gennem EU-instrumenter såsom Den Europæiske Forsvarsfond, programmet for den europæiske forsvarsindustri (EDIP) og EU-

kapaciteten til hurtig deployering;

192. understreger, at disse foranstaltninger er afgørende for at sikre en passende, koordineret og rettidig reaktion på de skiftende hybride og konventionelle sikkerhedsudfordringer, som Europa står over for, navnlig langs dets østlige og sydlige flanker;

193. opfordrer til en skræddersyet, risikobaseret tilgang til dronebekæmpelseskapaciteter i hele EU, der anerkender forskellige operationelle behov, bemærker, at mens den østlige flanke kræver en blanding af aktiv dronebekæmpelse og offensive præcisionsangrebsmuligheder for at afvise og afskrække jordbaserede trusler i tilfælde af et forsøg på invasion, kan andre stater, herunder Middelhavslandene, kræve andre kapacitetsprioriteter; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre byrdefordeling; anmoder Kommissionen om at evaluere kapacitetspakker i forhold til regionale trusselsprofiler for at maksimere både effektivitet og leveringshastighed uden at underminere den overordnede europæiske interoperabilitet;

194. opfordrer medlemsstaterne til at være parate til at aktivere artikel 42, stk. 7, i TEU, når aggressive handlinger udgør et væbnet angreb eller bidrager til at forberede et forestående angreb;

195. opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at fastlægge operationelle procedurer og mekanismer, i tilfælde af at en medlemsstat udløser artikel 42, stk. 7, i TEU;

196. understreger, at en sådan aktivering bør udløse en fælles EU-reaktionsmekanisme, herunder koordinerede defensive foranstaltninger, hurtig udveksling af efterretninger, gensidig bistand og en fælles strategisk kommunikation for at sikre afskrækkelse, solidaritet og offentlig modstandsdygtighed i hele EU;

197. opfordrer næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til at fremlægge konkrete planer om at operationalisere artikel 42, stk. 7, i TEU om gensidig bistand, herunder i forbindelse med reaktion på dronetrusler, og sikre solidaritet mellem medlemsstaterne, navnlig dem, hvis geografiske placering gør dem direkte udsat for overhængende trusler og udfordringer;

198. støtter NATO's bestræbelser på at styrke Europas afskrækkelse- og forsvarsstilling langs dets østlige flanke, herunder gennem lanceringen af Operation Eastern Sentry og udviklingen af hele spektret af foranstaltninger under denne operation; opfordrer til, at afskrækkelsesbestræbelserne foretages i tæt samarbejde med NATO og partnerlandene, og opfordrer EU til at sikre, at ingen EU-medlemsstater udelukkes fra ad hoc-samarbejde mellem EU og NATO om forsvar og sikkerhed;

Droneakademi

199. opfordrer Kommissionen, EDA og medlemsstaterne til at oprette et europæisk defensivt droneakademi til uddannelse af ingeniører, operatører og teknikere samt beslutningstagere inden for kommandostrukturer; opfordrer til, at akademiet kan tilbyde fælles grader, erhvervsuddannelse og operatørcertificering i samarbejde med industrien og førende tekniske universiteter; understreger behovet for at medtage obligatoriske moduler om AI, robotteknologi, EW, styrkebeskyttelse og cyberrobusthed for at opfylde operationelle standarder;

200. opfordrer til, at der oprettes særlige uddannelsesenheder inden for forskningsinstitutter, tekniske universiteter og militærakademier med henblik på at koordinere dronerelaterede uddannelsesprogrammer indbyrdes, med universiteter og på tværs af EU-medlemsstater og NATO-medlemslande for at sikre udveksling af bedste praksis og interoperabilitet mellem pensum, der omfatter fokus på civilbeskyttelsesmoduler og anvendelser med dobbelt anvendelse;

Decentralisering

201. tilskynder til oprettelse af en "EU-innovationsmekanisme for droner og dronebekæmpelse" under EDA for at sikre en kontinuerlig fælles udvikling mellem offensive og defensive kapaciteter; understreger, at en sådan mekanisme vil forbedre Europas modstandsdygtighed over for asymmetriske trusler, samtidig med at det sikres, at etiske, juridiske og operationelle standarder udvikler sig parallelt med den teknologiske innovation;

202. understreger, at afhængighed udelukkende af store centraliserede produktionsanlæg øger sårbarheden over for strategiske strejker og forsyningsafbrydelser; bemærker, at decentraliserede produktionsmodeller såsom dem, der er udviklet i Ukraine, har vist sig at øge den operationelle modstandsdygtighed i krigstid ved at reducere antallet af enkelte fejlpunkter;

203. tilskynder til udvikling af nationale politikker og EU-politikker, der støtter en blandet industriel tilgang, der kombinerer etablerede forsvarsproducenters strategiske kapacitet med fleksible, små produktionsklynger, SMV-netværk og civilt-militært samarbejde, der muliggør hurtig lokal produktion, modulære forsyningskæder, geografisk fordelt vedligeholdelse og hurtige reparationer i felten som supplement til store industriprogrammer;

204. understreger, at EU's finansielle instrumenter og forsvarsrelaterede finansieringsmekanismer, herunder Den Europæiske Forsvarsfond og EDIP, bør tage hensyn til sådanne decentraliserede og hybride modeller ved udformningen af støtteberettigelseskriterier og projektstøtte og sikre, at fleksibilitet, modstandsdygtighed og

skalerbarhed belønnes sammen med industriel kapacitet;

205. minder om Revisionsrettens konklusion om, at Kommissionen ikke havde foretaget en solid behovsvurdering eller vurderet omfanget af infrastrukturmanglerne, inden den iværksatte finansieringsindkaldelser; opfordrer derfor indtrængende til, at kommende mangelanalyser, som foretages inden for rammerne af Connecting Europe-faciliteten, eksplicit omfatter dronerelevante transportknudepunkter og energi- og kommunikationslokaliteter, for at sikre, at infrastruktur med dobbelt anvendelse planlægges på grundlag af evidens i stedet for ad hoc-kriterier;

Tilpasning af doktrinen og den samlede efterspørgsel

206. tilskynder til hurtig tilpasning af doktrinen og efterspørgselsaggregeringen for droner til Ukraine for at strømline udviklingen og integrationen af droner;

207. opfordrer til en betydelig forøgelse af forsvarssamarbejdet med Ukraine, navnlig med hensyn til både droneteknologi og modforanstaltninger, herunder gennem øget industrielt samarbejde mellem medlemsstaterne og Ukraine;

208. understreger, at indkøbsprocesserne skal fremskyndes og forenkles for at sikre rettidig levering af kapaciteter på trods af ekstremt korte teknologiske cyklusser inden for ubemandede systemer, som kræver løbende innovation og tilpasning;

209. understreger, at samarbejde og udveksling af erfaringer med Ukraine er afgørende, men understreger, at tilpasningen af doktriner bør tage hensyn til de forskellige operationelle realiteter og forsvarsstrukturer i hver medlemsstat;

Permanent struktureret samarbejde (PESCO)

210. opfordrer til, at der udvikles en EU-dækkende køreplan for dronekapacitet inden for rammerne af PESCO for at tilpasse de nationale budgetter og reducere dobbeltarbejde;

211. glæder sig over EU's flagskibsprojekter såsom Eurodrone, INTERACT, indsatsen i forbindelse med det sjette PESCO-projekt, EDA's sværmrobotdemonstratorer og rammerne for U-space/forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum som væsentlige byggesten i Europas droneøkosystem; understreger deres rolle med hensyn til at bane vejen for fremtidige kapaciteter og opfordrer medlemsstaterne til at opskalere den fælles udvikling, konsolidere indsatsen og matche tempoet i nye trusler;

212. bemærker, at samarbejdsprogrammer for kapacitetsudvikling, der tager sigte på at finde effektive og omkostningseffektive C-UAS-løsninger, allerede er blevet iværksat inden for rammerne af Den

Europæiske Forsvarsfond (det fælles europæiske system C-UAS og det europæiske C-UAS) og PESCO (C-UAS);

213. opfordrer til en gennemgang af disse programmer for at sikre, at deres mål og forventede resultater er i overensstemmelse med den nye virkelighed for dronekrigsførelse, navnlig dem, der bygger på erfaringerne fra krigen i Ukraine;

214. understreger, at for at opnå de ønskede resultater bør projekter, der har til formål at udvikle de mest avancerede C-UAS-teknologier, modtage tilstrækkelig finansiering i alle faser, lige fra forskning og udvikling til industrialisering og indkøb;

215. roser udviklingen af fælles europæiske UAS-platforme såsom det europæisk fjernstyret luftfartøjssystem til mellemstor højde, stor udholdenhed (Eurodrone) eller potentielt udstyr til bekæmpelse af ubemandede luftfartøjssystemer såsom enheden for luftbåret elektronisk angreb som avancerede projekter i det europæiske forsvarssamarbejde under PESCO; tilskynder til udforskning af lignende forsvarsprojekter såsom flådedroner, bærbare dronebekæmpelsesanordninger eller integrerede moduler til elektronisk krigsførelse;

216. beklager forsinkelsen i Eurodrone-projektet;

217. opfordrer til et tættere samarbejdet mellem EDA og Horisont Europa-programmet med henblik på at fremme innovation og programudvikling med dobbelt anvendelse;

Oplagring

218. opfordrer til opbygning af lagre af dronekomponenter og kritiske råstoffer på tværs af medlemsstaterne i stedet for komplette systemer og til oprettelse af fremadrettede reparations- og regenereringsknudepunkter, der er placeret sammen med NATO-depoter, for at sikre vedvarende operativt beredskab og hurtig rotation af opgraderede komponenter; opfordrer indtrængende Kommissionen til at integrere disse bestræbelser i en overordnet råstofstrategi, der sikrer forsyningskæderne ved at mindske den strategiske afhængighed af Kina som en vigtig leverandør af råstoffer og mineraler;

219. understreger, at forstyrrelser i forsyningskæden for kritiske komponenter såsom motorer, batterier og halvledere har begrænset de europæiske SMV'ers kapacitet til effektivt at bidrage til EU's forsvarsindustrielle base; opfordrer til, at der oprettes en mekanisme for "adgang til komponentlagre", som vil gøre det muligt for SMV'er, der er certificeret af EDA og medlemsstaterne, at få sådanne komponenter fra EU's strategiske lagre til forhandlede priser og tilbagebetale i naturalier, når produktionen stiger; insisterer på, at disse lagre også bør være tilgængelige for Ukraine;

220. bemærkede, at denne tilgang er i fuld overensstemmelse med målene i ReArm Europe-planen og mikrochipforordningen, der styrker industriens beredskab og modstandsdygtighed i hele EU;

221. bemærker, at krigen i Ukraine har vist de ekstremt korte teknologiske cyklusser inden for ubemandede systemer, der kræver løbende innovation og tilpasning; understreger, at samarbejde og udveksling af erfaringer med Ukraine er afgørende, men understreger, at tilpasningen af doktriner bør tage hensyn til de forskellige operationelle realiteter og forsvarsstrukturer i hver medlemsstat;

222. opfordrer til udvikling af modulære systemer med udskiftelige komponenter med henblik på at holde trit med hurtige innovationscyklusser inden for masseproducerede droner og tilpasse sig den fortsatte udvikling af luftforsvarskrav i højintensive tilfælde;

223. understreger imidlertid, at opretholdelsen af en sådan beredskabs- og lagerkapacitet medfører betydelige omkostninger for industrien, og at det er usandsynligt, at virksomhederne vil opretholde lagre af kritiske komponenter uden klar offentlig vejledning og finansiel støtte; foreslår, at nationale forsyningssikkerhedsagenturer kan fungere som importører og grossister af nøglekomponenter og dermed sikre passende lagerbeholdninger, muliggøre regelmæssig lagerrotation og lette den finansielle byrde for de enkelte virksomheder; understreger, at denne model vil kræve et koordineret offentlig-privat partnerskab og særlige finansieringsmekanismer på både nationalt plan og EU-plan for at sikre modstandsdygtighed og forsyningskontinuitet;

224. opfordrer til udformning af en "bankegnethedspakke" for at øge effektiviteten af forsvarsfinansiering ved at offentliggøre standardmodeller for Den Europæiske Investeringsbanks/Den Europæiske Forsvarsfonds lånepakke, herunder tidsplaner for milepæle, garantibestemmelser og klausuler om intellektuel ejendomsret, for at mindske de retlige gnidninger med banker i medlemsstaterne, der er involveret i distribution af forsvarsrelaterede kreditlinjer;

225. opfordrer Kommissionen til inden for rammerne af sine aftaler om fremme af bæredygtige investeringer at medtage foranstaltninger til at sikre, at den europæiske droneindustri og medlemsstaterne sikrer tilstrækkelige reserver af de vigtige materialer og komponenter, som er afgørende for udviklingen af UAS'er;

226. opfordrer indtrængende Kommissionen til at integrere disse bestræbelser i en overordnet råstofstrategi, der sikrer forsyningskæder ved at mindske den strategiske afhængighed af Kina, og anbefaler, at medlemsstaterne beskytter forsyningssikkerheden for droner ved at identificere kritiske

komponenter og kompetencer, der skal indkøbes lokalt;

EDA's særlige budget

227. opfordrer Det Europæiske Råd til at give EDA mandat til at oprette et særligt, fleksibelt budget for UAS'er, der strækker sig over hele kapacitetscyklussen, herunder FoU, prototypefremstilling, uddannelse, udvælgelse og vedligeholdelse, med fleksible krav og bevillinger til at fremskynde erhvervelse og udvælgelse;

228. mener, at struktur for det europæiske forsvarsmaterielprogram (SEAP) kan være et nyttigt værktøj til udvikling af UAS'er, da den strækker sig over hele kapacitetscyklussen, hvilket fremskynder erhvervelsen eller produktionen af relevante kapaciteter og deres tilgængelighed;

229. opfordrer Kommissionen, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og medlemsstaterne til i samråd med NATO at oprette særlige EU-finansieringslinjer til hurtige indkøb, uddannelse, opretholdelse og levering af reservedele til UAS-kampenheder;

Systemer til detektion i frontlinjestaterne

230. er af den opfattelse, at de talrige tilfælde af russiske droners indtrængen i mange medlemsstaters luftrum viser, at EU ikke længere blot er truet, men også bliver provokeret;

231. mener, at overflyvning af suveræne luftrum med kampfly eller militære droner ikke er en hybrid handling, men en bevidst krænkelse af suveræniteten;

232. opfordrer EU og medlemsstaterne til at udvikle kapaciteten til at afskrække og hurtigt at opdage, identificere, opfange og være klar til at neutralisere sådanne angreb;

233. anbefaler, at medlemsstaterne, navnlig de stater, der befinder sig i frontlinjen, væsentligt opgraderer eller indfører nye systemer til opsporing af missil- og droneopsendelser, der kan overføre oplysninger i hele EU og fungere som et "skjold" for Europas luftforsvarskapaciteter i flere lag;

234. opfordrer til fuld integration med NATO's luft- og rumforsvarsstrukturer for at maksimere interoperabiliteten;

235. opfordrer til, at EU's Sky Shield-initiativ integrerer C-UAS-kapaciteter i den bredere arkitektur for det europæiske integrerede luft- og missilforsvarssystem (IAMD), og støtter det EU-dækkende netværk for tidlig varsling og datadeling, der integrerer detektionstelemetri og opsendelsesindikationer med EU's og de nationale luftforsvarskommandosystemer;

236. minder om, at kun med en omfattende 360-graders tilgang kan EU effektivt beskytte sine grænser;

237. opfordrer til målrettet EU-medfinansiering af forsvar mod droner for at beskytte kritisk energi- og transportinfrastruktur i medlemsstater i frontlinjen;

238. anbefaler, at medlemsstaterne gennemfører grundlæggende lagdelt C-UAS-beskyttelse af kritisk infrastruktur såsom energisystemer, transportknudepunkter, telekommunikationsnet og jord- og rumstationer baseret på interoperable grænseflader og fælles tekniske specifikationer med harmoniseret hændelsesrapportering og en klar civil-militær koordinering understøttet af lovligt godkendt og sikkert koordineret uddannelse i og afprøvning af elektronisk krigsførelse;

Samfinansiering af regelmæssig uddannelse

239. anbefaler, at der samfinansieres regelmæssig uddannelse og udvikling af teknisk ekspertise på tværs af militærakademier og institutioner til grunduddannelse af officerer via EDA med koordinering fra Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi, som sponsorerer elementer til opbygning af teknisk kapacitet gennem fælles uddannelse, der prioriterer centrale områder såsom grænseflader mellem mennesker og sværme, sværmefterretningsalgoritmer, edge computing, sikre dataforbindelser, multilevedygtige programmer/platforme, simulering af forsøgsplatforme for taktisk AI-udvikling og simuleringer, der optimerer trusselssekvens og våbeneffektivitet, idet det sikres, at sådanne aktiviteter vil blive tilpasset NATO's uddannelsesstandarder og bidrage til fælles europæiske kapacitetsopbygnings- og interoperabilitetsmål, herunder indarbejdelse af kunstig intelligens, robotteknologi og luft- og rumfartsteknologier, med henblik på at øge konkurrenceevnen;

Fælles C-UAS-uddannelse i civilbeskyttelsesplanlægning

240. anbefaler, at C-UAS'er integreres i fælles uddannelsesøvelser og planlægning af civilbeskyttelse på EU-plan med vægt på kritisk infrastruktur, der gør det muligt for politi, lufthavnsmyndigheder og operatører af energisektoren at få adgang til EU-dækkende uddannelse og standardiserede C-UAS-kapaciteter;

241. opfordrer til en styrkelse af eksperimenter med direkte inddragelse af industrien og iterative feltforsøg for hurtigt at validere nye dronebekæmpelsesteknologier og operationelle koncepter;

242. opfordrer medlemsstaterne til at prioritere integration af kommando- og kontrolsystemer med akuthjælpere, civilforsvar og UAS-forsvarsdoktrinen for at sikre, at civilt beredskab, husly, tidlig varsling og teknologisk integration optimeres i videst muligt omfang;

243. mener, at gennemførelsen af direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed[18] bør tage hensyn til de trusler, der er forbundet med ulovlig anvendelse af droner, og opfordrer Kommissionen til at etablere en lovgivningsmæssig ramme, der giver statslige sikkerhedsorganer, herunder politi, grænsevagter og andre indenrigsstyrker, tilladelse til at indkøbe og drive C-UAS-systemer; understreger, at en sådan tilladelse bør være underlagt strenge tilsyns- og ansvarlighedsbestemmelser, der kan sammenlignes med dem, der gælder for dødbringende våben, og som sikrer en effektiv beskyttelse af civil infrastruktur, samtidig med at EU's sikkerhedsstandarder opretholdes;

EU-dækkende standardisering af UAS'er

244. opfordrer til EU-dækkende standardisering af UAS'er, at fortsat luftdygtighed i sidste ende gøres obligatorisk og til, at Open-Earth-Monitor Cyberinfrastructure og EMAR er nødvendige, samtidig med at medlemsstaternes suverænitet respekteres fuldt ud, og at det sikres, at sådanne krav ikke skaber unødvendige administrative byrder eller hindrer innovation og vækst i SMV'er;

245. opfordrer Kommissionen til ved hjælp af EU's handelsinstrumenter at overvåge udbredelsen af droneproducenter, der anvender en uigennemsigtig datahåndteringspraksis; opfordrer til udvikling af en lovgivningsmæssig ramme for at sikre fuld sporbarhed af de hardware- og softwareteknologier, der anvendes af droner, der opererer i EU;

Udvidelse af forsøgsområder

246. opfordrer til at udvide certificerede forsøgsområder til uddannelse i og integration af dronekapaciteter, hvor industrien og de væbnede styrker hurtigt kan være med til at udvikle, afprøve og dosere droneløsninger under operationelle forhold;

247. opfordrer Kommissionen til at yde tilstrækkelig finansiering til kapacitets- og infrastrukturopbygning af disse steder for at opnå deres optimale innovationspotentiale; tilskynder til inddragelse af SMV'er og nystartede virksomheder for at fremskynde FoU og styrke Europas teknologiske forspring;

248. anerkender, at den gradvise integration af dronekapaciteter i multinationale enheder, såsom den nylige indarbejdelse af et dronebekæmpelseselement i NATO's styrkede fremadrettede tilstedeværelsesbrigade i Letland, fungerer som en model for fremtidig styrkeudvikling; opfordrer til øget brug af eksisterende

---

18 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2557 af 14. december 2022 om kritiske enheders modstandsdygtighed og om ophævelse af Rådets direktiv 2008/114/EF (EUT L 333 af 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

certificerede forsøgsområder til uddannelse og integration; understreger, at operatørerne har brug for adgang til sikre områder, simuleringsmiljøer og skarpskydningsøvelser for at uddanne sig i sværmtaktik, anti-UAS og autonom målretning, bemærker, at fælles europæiske centre, der trækker på den canadiskledede styrkede fremadrettede tilstedeværelsebataljons operationelle erfaring med droner på den østlige flanke, vil forbedre uddannelsesmulighederne på tværs af landene, interoperabiliteten, den doktrinale konvergens og effektiviteten i hele Unionen;

249. opfordrer Kommissionen til i samråd med medlemsstaterne at forenkle reglerne for ubefolkede forsøgsområder for at muliggøre test i overensstemmelse med fælles sikkerhedsstandarder; opfordrer til inkorporering af AI-aktiveret simulering og øvelser i den virkelige verden for at sikre teknologisk beredskab og doktrinær relevans;

250. tilskynder Kommissionen til om nødvendigt at reducere de administrative byrder for at strømline procedurerne i overensstemmelse med bestemmelserne i omnibuspakken om forsvarsberedskab;

251. bemærker, at droner, der er fremstillet i Europa, skal testes under virkelige krigsforhold, f.eks. i Ukraine;

252. anbefaler finansiering og opbygning af et EDA-forvaltet "forsvarsmetavers" til simuleret dronekamp (flåde- og luftkamp), der begynder med partikelbaserede simuleringer og derefter bevæger sig i retning af miljøer med høj opløsning;

253. anbefaler udvikling og hyppig evaluering af intelligente koordineringsstrategier for dronesværme ved hjælp af simuleringsmiljøer, der understøttes af højtydende databehandling;

254. anerkender, at højtydende databehandlingsinfrastruktur med klynger af grafikprocessorer og parallel behandling er nødvendig for at teste og syntetisere dronesværme, og at skalerbarhed kræver skalerbar beregning; anbefaler derfor, at der ydes finansiering til EDA for at prioritere uddannelse på dette område;

255. understreger behovet for en stærkere civil-militær luftrumskoordinering, navnlig gennem integration af droner i U-space-korridorer under det fælles europæiske luftrum; støtter udvidelsen af fælles simulerings- og standsningsøvelser, der involverer civile, retshåndhævende og militære aktører, for at øge beredskabet over for trusler på flere områder; understreger, at sådanne øvelser bør gennemføres på et årligt obligatorisk grundlag for at sikre vedvarende parathed og interoperabilitet;

Platform til overvågning af trusler

256. anbefaler, at der oprettes en europæisk platform til overvågning af

hybride trusler for ubemandede systemer, der hostes af EU's hybride fusionscelle og koordineres med EUMS under EU's fælles efterretningsanalysekapacitet;

257. understreger, at platformen bør levere strategiske varslinger til Rådets Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité med militært input fra Den Europæiske Unions Militærkomité og EU's Militære Planlægnings- og Gennemførelseskapacitet og være interoperabel med og informeret af NATO's ekspertise, dets cyberforsvarscenter og medlemsstaternes systemer for tidlig varsling; understreger behovet for regelmæssigt at holde Parlamentets interessenter underrettet for at sikre korrekt tilsyn og muliggøre en evidensbaseret politikudformning;

258. understreger, at EU's medlemsstater i frontlinjen bør udnytte deres regionale ekspertise og strategiske positionering for at øge situationsbevidstheden og den operationelle effektivitet;

259. mener, at der skal deployeres en EU-omfattende indsats for situationsbevidsthed ved at finansiere en integreret UAS-sporings- og trusselsdatabase baseret på NATO's integrerede luft- og missilforsvarssystemer, der har til formål at forbedre afsløring, koordinering og civil beskyttelse på tværs af grænserne;

260. opfordrer medlemsstaterne til at udpege et nationalt C-UAS-operationscenter for at sikre koordinering døgnet rundt og interoperabel datadeling mellem kompetente myndigheder, herunder den civile luftfart og luftfartstjenester, retshåndhævelse, forsvar, efterretning, grænse- og kystvagter, civilbeskyttelsesmyndigheder og operatører af kritisk infrastruktur og med andre medlemsstater på grundlag af fælles eller åbne grænseflader, harmoniserede rapporteringsformater og robuste retlige rammer og rammer for beskyttelse af privatlivets fred;

261. anerkender den "danske model" som bedste praksis for medlemsstaterne med henblik på at forbedre erhvervelsen af avancerede våbensystemer til det laveste prisniveau, der er til rådighed, samtidig med at den ukrainske økonomi støttes, og der tilskyndes til hurtigere forskning og udvikling fra de virksomheder, der er bedst placeret til at innovere i overensstemmelse med forholdene på slagmarken;

262. fremhæver medlemsstaternes mulighed for at tillade produktion af forsvarskapaciteter gennem fælles indkøb og industrielt samarbejde med ukrainske virksomheder;

263. tilskynder til fælles UAS-eksperimenter mellem EUMS og Ukraines væbnede styrker, der muliggør en strømlinet vej til integration på europæisk plan, der imødekommer skalerbarhed, interoperabilitet, og som udnytter Ukraines styrker inden for modulære, billige løsninger, digital C2 og feltdrevet innovation;

Fælles udvikling af EW og kapaciteter til bekæmpelse af elektronisk krigsførelse

264. anerkender, at intensiveringen af EW i Ukraine har udløst et kapløb om "barrage jamming"-kapacitet, hvilket viser behovet for, at de væbnede styrker overvinder denne udfordring ved i fællesskab at udvikle EW-kapacitet, der kan overvinde antidronepistoler, frekvensspring, offlinetilstande og andre undvigende manøvrer;

Kommando- og kontrolsystemer (C2)

265. tilskynder til investeringer i skabelsen af effektive, produktive og EW-resistente matrixkommunikationsmetoder til trådløs datatransmission med henblik på at muliggøre effektiv C2 på en slagmark, der forventes at blive oversvømmet med ubemandede luftfartøjer og ubemandede landkøretøjer, der kræver effektive trådløse data for at kunne fungere;

266. opfordrer Kommissionen og EDA til at prioritere integration af programmerne GOVSATCOM og IRIS² for at opnå en pålidelig, sikker og omkostningseffektiv satellitkommunikation, der understøtter EU's forsvarsmissioner og C2-forbindelser til droner;

267. opfordrer indtrængende til at foretage målrettede investeringer fra Den Europæiske Forsvarsfond i satellitterminaler med lav latenstid og høj båndbredde samt modstandsdygtige payloads til kommunikation for at sikre dataoverførsel i realtid og beskyttelse mod interferens, opsnapning af oplysninger og støjsending;

268. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fastsætte interoperable C3-standarder, der integrerer bemandede og ubemandede systemer på tværs af EU- og NATO-rammer;

269. tilskynder til støtte fra Den Europæiske Forsvarsfond og EDIP til fælles, sikre arkitekturer, der anvender AI og cloudbaseret datafusion, for at give mulighed for koordinerede realtidsoperationer via multiplatforme, samtidig med at der sikres menneskeligt tilsyn og cybersikkerhed;

Samarbejde mellem EU og NATO om bekæmpelse af dronekrigsførelse

Et fælles ekspertisecenter for droner mellem EU og NATO

270. opfordrer til, at der oprettes et fælles ekspertisecenter for droner mellem EU og NATO i en frontlinjestat med NATO's igangværende styrkede fremadrettede tilstedeværelse, aktive testfaciliteter og et aktivt knudepunkt for fremstilling af droner for at strømline fælles øvelser og indbyrdes udskiftelighed på tværs af medlemsstaterne;

271. opfordrer ekspertisecentret for droner mellem EU og NATO til at

samarbejde med PESCO-projektet om militær mobilitet og den europæiske flytransportkommando med henblik på at udvikle fælles standarder for transport, optankning og anvendelse af ubemandede systemer via militære mobilitetskorridorer;

272. understreger, at et sådant center skal have en 360-graders tilgang, undgå overlapning med eksisterende NATO-strukturer og fokusere på hurtig overførsel af erfaringer fra Ukraine;

273. foreslår, at der senest i 2027 oprettes et netværk af EU-ekspertisecentre for droneoperationer (EUCEDO), som hver især er specialiseret i et område (f.eks. kamikazedroner, sværme, moderskibe, taktiske UAS'er, flådedroner og anti-UAS'er), som samler national ekspertise og tilpasser sig til NATO's ekspertisecentre og EDA's harmoniserede certificeringsordning;

Videnoverførselsprogrammer mellem Ukraine og NATO-EU

274. opfordrer til institutionalisering af videnoverførselsprogrammer mellem Ukraine og NATO-EU gennem rotationsudveksling af personale med personel fra ukrainske væbnede styrker og gennem udvidelse af fælles uddannelsesprogrammer under EUMS og dets EU-celle ved SHAPE; anbefaler, at der oprettes et permanent, fælles finansieret uddannelses- og logistikknudepunkt mellem EU, NATO og Ukraine i en frontlinjestat for at strømline operationel planlægning, logistik og vedligeholdelse med fokus på droneoverlevelsesmuligheder i den virkelige verden og innovationserfaringer;

275. opfordrer til samarbejde mellem EU og NATO om at institutionalisere erfaringerne fra Ukraines erfaringer på slagmarken ved at integrere de doktrinale og teknologiske innovationer i moderne kampforhold i samarbejde med Det Europæiske Sikkerheds- og Forsvarsakademi og EUMS;

276. opfordrer medlemsstaterne til at overveje deres deltagelse i uddannelsesmissioner i Ukraine for fuldt ud at tilegne sig den ekspertise og de innovative teknikker, som Ukraines væbnede styrker besidder;

277. anbefaler, at dette samarbejde også bør omfatte udveksling af operationelle erfaringer med at integrere droneenheder som uafhængige afdelinger af de væbnede styrker, hvilket Ukraines oprettelse af ubemandede systemstyrker for nylig har vist;

278. opfordrer til synergi mellem EU's samarbejde med Ukraine og køreplanen for samarbejde om innovation mellem NATO og Ukraine som et vigtigt middel til at etablere tættere forbindelser mellem forskningsinstitutioner og forsvarsindustrier, strømline innovationspipelines og muliggøre hurtig prototypefremstilling og udbredelse af dronerelaterede systemer;

279. opfordrer til årlige fælles dronedoktrinintegrationsøvelser på tværs af FSFP-operationer og EU-kampgrupper, der koordineres gennem Den Militære Planlægnings- og Gennemførelseskapacitet og evalueres i partnerskab med NATO's fælles styrkekommando og fælles analyse-, trænings- og uddannelsescenter, for at sikre doktrinal kompatibilitet og operationel realisme;

280. anbefaler, at der iværksættes fælles EU-NATO-øvelser om forsvar mod dronesværme, modstandsdygtighed over for elektronisk krigsførelse, billige kinetiske effektorer og målrettede energisystemer ved multinationale testintervaller med struktureret EU-observatørstatus og gensidig adgang for EU-ledede initiativer;

281. tilskynder til integration af UAS- og C-UAS-teknologier i strukturen i EUMS og medlemsstaternes faste militærøvelser;

EU-NATO-dronekoordineringscelle

282. opfordrer til, at der oprettes en permanent EU-NATO-dronekoordineringscelle for at slå bro over doktrinale og operationelle huller mellem EU- og NATO-operationer med en permanent fælles koordineringscelle inden for EUMS, der har til opgave at synkronisere dronedoktrinen, prioritere kapacitetsintegration og lette informationsudveksling i realtid mellem EU's FSFP-missioner og NATO-operationer;

Fastsættelse af fælles standarder for interoperabilitet

283. opfordrer til en fælles EU-NATO-interoperabilitetsstandard for UAS'er, der er udformet til fælles kommunikationsprotokoller, klassifikationssystemer for UAS/C-UAS og datadelingsformater, der er udformet til at være bindende for alle FSFP-missioner og synkroniseret med NATO's C-UAS-doktrin for at sikre gnidningsløs koordinering i fælles operationer; understreger betydningen af et tæt samarbejde mellem NATO og EU for at udnytte organisationernes komplementære roller til at styrke Europas forsvar og afskrækkelse; opfordrer navnlig Kommissionen til at foreslå juridisk bindende instrumenter for at sikre, at NATO's standarder overholdes;

284. insisterer på, at finansiering fra Den Europæiske Forsvarsfond, EDIP og ReArm Europe skal være betinget af streng overholdelse af disse standarder for at undgå leverandørfastlåsning og maksimere plug-and-play-kompatibiliteten; tilskynder til at resultaterne af projektet "INTERACT – INTERoperability Standards for Unmanned Armed Forces Systems" under Den Europæiske Unions forberedende foranstaltning vedrørende forsvarsforskning fra 2019 anvendes som reference for bedste praksis;

285. opfordrer til institutionalisering af integrationen af droner i FSFP-missioner, fastlæggelse af fælles interoperabilitetsstandarder med

NATO og anvendelse af en lagdelt forsvarsstrategi over for UAS-trusler;

286. anbefaler institutionalisering af fælles C-UAS-afprøvning på FSFP- og NATO-anlæg og innovationsområder;

287. opfordrer til, at EU's Sky Shield-initiativet integrerer C-UAS-kapaciteter i den bredere arkitektur for det europæiske integreret luft- og missilforsvarssystem;

288. opfordrer til, at der skal indføres en ansvarlig FSFP-anvendelse af teknologier på forsvarsområdet med input fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder med fokus på mekanismer til civil skadesbegrænsning, databeskyttelse og ansvarlighed;

289. opfordrer til samarbejde mellem EU og NATO om gennemførelsen af NATO's handlingsplan for hurtig vedtagelse, som har til formål at fremskynde nationale indkøbsprocesser; opfordrer medlemsstaterne til at reformere erhvervelsescyklusser, herunder udvikling af mulige modeller for indkøb af UAV'er som en tjeneste, testprotokoller og certificeringsrammer, for at sikre, at militær innovation holder trit med trusselsmiljøet; glæder sig i denne forbindelse over det kommende forslag til en køreplan for omstilling af EU's forsvarsindustri;

290. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at knytte gennemførelsen af NATO's handlingsplan for hurtig vedtagelse sammen med EU's militære mobilitetsinfrastrukturprojekter for at sikre, at nyudviklede dronesystemer hurtigt kan transporteres og integreres i fælles operationer;

Ad-hoc strategisk partnerskab

Dronekoalition

291. støtter EU's samarbejde med den internationale dronekoalition om at bringe indkøb til slagmarken i overensstemmelse med Den Europæiske Forsvarsfonds mål; opfordrer Kommissionen til at undersøge mulighederne for samfinansiering med centrale partnere for at fremme dronerelateret produktion i synergi med EU's industrielle og teknologiske initiativer;

292. anerkender den fortsatte rolle, som dronekoalitionen spiller i standardiseringen af ubemandede luftfartøjssystemer, dens kritiske bistand til Ukraine og sikring af, at medlemsstaterne holder trit med de hurtigt skiftende krav på slagmarken; opfordrer medlemsstaterne til at anvende dette partnerskab til at begrænse langvarige krav til indkøb, godkendelse, udvikling og afprøvning for at støtte hurtig erhvervelse af UAS'er;

293. støtter EU's samarbejde med den internationale dronekoalition og opfordrer medlemsstaterne til at tilslutte sig og aktivt bidrage til koalitionen, som fortsætter med at købe droner og støtte innovativ udvikling for at styrke de ukrainske styrkers kapacitet på slagmarken; opfordrer medlemsstaterne til at tilpasse deres indkøb til slagmarken til dronekoalitionens mål; opfordrer Kommissionen til at undersøge mulighederne for samfinansiering med centrale partnere for at fremme dronerelateret produktion og fremme industrielt samarbejde i synergi med EU's industrielle og teknologiske initiativer;

Samarbejde om sikkerheds- og forsvarspartnerskaber

294. opfordrer til, at der anvendes nye strategiske EU-partnerskaber og sikkerheds- og forsvarspartnerskabsaftaler til at forfølge lovgivningsmæssige rammer og indkøbsprocesser, der koordinerer og integreres med det nuværende europæiske økosystem, hvorved strategiske partnere tilvejebringer de nødvendige kritiske kapaciteter og råstoffer og lægger vægt på fælles udvikling inden for fremdrift, signalefterretning, EW, kinetisk udvikling, laserudvikling og missionskritisk software;

295. fremhæver betydningen af at inddrage EU-kandidatlande, der er i fuld overensstemmelse med EU's FSFP, i den europæiske dronekapacitetsopbygning;

Nye bilaterale aftaler om droner

296. anbefaler, at der indgås bilaterale aftaler med strategiske partnere uden for EU om sikker samproduktion og teknologioverførsel ved hjælp af samudviklings- og samfinansieringsmodeller for at få adgang til afprøvede systemer, samtidig med at produktionskapaciteten opbygges;

297. understreger, at disse aftaler skal omfatte strenge sikkerhedsforanstaltninger for intellektuel ejendomsret og beskytte den europæiske industrielle konkurrenceevne og teknologiske suverænitet og sikre interoperabilitet med NATO-styrker fra ikke-EU-lande, navnlig vesteuropæiske stater, der ikke er medlemmer af EU;

298. opfordrer Kommissionen til at integrere villige lande på Vestbalkan i dronemurprojektet sammen med et dybere samarbejde på sikkerheds- og forsvarsområdet, herunder kapacitetsopbygning, imødegåelse af hybride trusler og beskyttelse af kritisk infrastruktur;

299. tilskynder til prioritering af dronespecifik bistand inden for rammerne af den europæiske fredsfacilitet og andre relevante instrumenter for EU's optræden udadtil, der sætter partnerlandene i stand til effektivt at håndtere asymmetriske trusler og være bedre rustet til terrorbekæmpelsesoperationer;

300. anerkender de betydelige fremskridt og den betydelige ekspertise hos ligesindede demokratiske partnere i den indopacifiske region, inden for droneteknologier og nye teknologier og inden for forskning med dobbelt anvendelse; opfordrer til at styrke sikkerheds- og forsvarssamarbejdet og partnerskabet med EU's partnere i den indopacifiske region, herunder Taiwan, navnlig inden for droneteknologi og relevante industrier; understreger betydningen af at opbygge sikre, ikkerøde forsyningskæder understøttet af demokratiske værdier for at styrke sikkerhed og modstandsdygtighed;

301. anbefaler, at der anvendes samudviklings- og samfinansieringsmodeller med ligesindede partnere, som ikke strider mod EU's og dets medlemsstaters sikkerhedsinteresser, for at få adgang til dokumenterede systemer, samtidig med at EU's produktionskapacitet opbygges;

302. opfordrer Kommissionen til at sikre, at nye handelsaftaler eller politiske aftaler mellem EU og andre lande eller eventuelle ændringer af eksisterende aftaler ikke bringer adgangen til centrale teknologier til droneudvikling i fare eller skaber sårbar afhængighed;

Samarbejde med Ukraine

303. fremhæver, at de to lande, der i øjeblikket har størst erfaring med dronekrigsførelse, er Rusland og Ukraine;

304. opfordrer indtrængende EU og dets medlemsstater til at indgå partnerskaber med Ukraine om alle landets dronerelaterede initiativer som en metode til både at fremskynde droneudviklingen i EU og øge støtten til Ukraine; opfordrer navnlig medlemsstaterne til at overveje deres deltagelse i uddannelsesmissioner i Ukraine vedrørende dronekrigsførelse og bekæmpelse af dronekrigsførelse med henblik på at drage fuld fordel af den ekspertise og de innovative teknikker, som de ukrainske væbnede styrker besidder;

305. anbefaler, at videndeling fra Ukraine institutionaliseres ved at udvikle formelle udvekslingsprogrammer mellem ukrainske droneoperatører og EU/NATO-instruktører, koordineret via NATO's fælles analyse-, trænings- og uddannelsescenter, NATO's center for sikkerhedsbistand til Ukraine og EDA for at sikre, at taktikker, der har vist sig at fungere på slagmarken, hurtigt internaliseres;

306. anbefaler, at der etableres en vedvarende og systematisk udveksling af bedste praksis og uddannelse med Ukraine, der integrerer landets operationelle og taktiske militære erfaring på tværs af flere niveauer, herunder på strategisk kommandoniveau;

307. opfordrer til, at ukrainske eksperter inddrages i bestyrelser, forsøgshold og pilotuddannelsesudvekslinger;

308. opfordrer til, at der oprettes en database over indhøstede erfaringer og koordinering med ukrainsk deltagelse, der skal indsamle data fra slagmarken, offentliggøre validerede taktikker og opdatere doktriner hurtigt;

309. opfordrer EDA til at oprette et kontor i Ukraine, der udnytter det eksisterende EU-kontor for forsvarsinnovation med en EDA-attaché, der har mandat til at deltage i arbejdsgrupper mellem Ukraine og medlemsstaterne for at lette udvekslingen af bedste praksis mellem Ukraine og medlemsstaterne;

310. tilskynder Ukraine til at udsende flere droneoperatører til skoler og programmer i EU og NATO for at udvide antallet af medlemsstater, som Ukraine kan samarbejde med;

311. anerkender, at Ukraines produktion af droner i høj grad er hæmmet af kapitalinvesteringer, og insisterer på, at indefrosne russiske aktiver anvendes til at støtte Ukraines droneudvikling;

312. opfordrer indtrængende Kommissionen, medlemsstaterne og deres forsvarsindustrier til at støtte, investere i og indgå partnerskaber med den ukrainske forsvarsindustri med henblik på at udnytte det fulde potentiale i Ukraines produktionskapacitet på den mest effektive måde i overensstemmelse med den "danske model";

313. opfordrer til at uddybe det industrielle samarbejde med ukrainske droneproducenter, der er afprøvede i kamp, økonomisk overkommelige og kompetente; opfordrer indtrængende medlemsstaterne og deres forsvarsindustrier til at foretage yderligere investeringer, oprette joint ventures og udvikle partnerskaber med Ukraine med henblik på fælles udvikling af forsvarsprodukter i EU, navnlig inden for UAS og C-UAS;

314. understreger behovet for at udvikle en langsigtet strategi for at fremme innovation og udvikling af dronekapaciteter efter afslutningen af krigen i Ukraine, da droner fortsat vil blive anvendt i andre globale konflikter, og et snævert fokus på det europæiske operationsområde kan medføre fare for, at man overser den igangværende globale udvikling og droneteknologiernes fremtidige videreudvikling;

Koordinering af lovgivningsmæssige rammer med strategiske partnere

315. opfordrer medlemsstaterne til at tilstræbe lovgivningsmæssige rammer og indkøbsprocesser, der koordinerer og integrerer det nuværende europæiske økosystem med strategiske partnere såsom USA, Det Forenede Kongerige, Canada, Australien og Japan, navnlig hvor de tilvejebringer de nødvendige kritiske kapaciteter og råstoffer, idet der lægges vægt på fælles udvikling inden for fremdrift, EW, laserudvikling og missionskritisk software;

316. anerkender forskellene i de lovgivningsmæssige rammer mellem medlemsstaterne og lande uden for EU og tilskynder til at samarbejde med andre større droneproducerende lande for at styrke den lovgivningsmæssige tilpasning og støtte en mere sikker global UAS-integration;

317. fremhæver, at økosystemet for halvledere, der er oprettet ved mikrochipforordningen, også bør støtte den digitale rygrad i europæiske dronekorridorer og militær mobilitetsinfrastruktur, der muliggør sikker dataudveksling, sensorfusion og AI-drevet trafikkoordinering for både militære og civile ubemandede systemer;

318. opfordrer til en forsyningskædeanalyse og hjemtagelse af kritiske komponenter, der er nødvendige for langsigtet droneproduktionskapacitet;

319. understreger betydningen af at opretholde samarbejde og udvekslingen af tekniske og operationelle erfaringer med udformning, fremstilling og drift af ubemandede systemer, herunder med partnere uden for EU og NATO;

320. understreger, at et sådant samarbejde bør omfatte samarbejde mellem ingeniører, mekatronikspecialister, IT-eksperter og fagfolk inden for elektronik og optoelektronik med henblik på at fremme innovation, interoperabilitet og teknologisk udvikling på tværs af det bredere forsvarsøkosystem;

321. opfordrer til større synergi mellem mikrochipforordningen og EU's forsvarsfinansieringsinitiativer ved hjælp af forordningens "Mikrochips til Europa-initiativ" og Det Europæiske Halvlederråd for at støtte den videre udvikling af halvlederproduktion i medlemsstaterne;

Droner og terrorbekæmpelsesoperationer uden for EU

Integrere C-UAS i EU's terrorbekæmpelsesøvelser

322. opfordrer til, at der etableres et modulopbygget C-UAS-uddannelsesprogram for terrorbekæmpelsesenheder, der omfatter dronegenkendelse, forbudsteknikker og red team-simuleringer;

323. opfordrer til, at C-UAS-doktrinen indarbejdes i EU's fælles terrorbekæmpelsesøvelser under EDA og Frontex; understreger betydningen af udveksling af efterretninger med NATO og strategiske partnere for at foregribe terroristers brug af droner;

324. tilskynder til anvendelse af droner i EU's missioner og Frontex' grænseoperationer til at overvåge formodede terrorbevægelser, smugler- og menneskehandelsruter og områder med migrationspres; bemærker, at UAS'er tilbyder billeder i høj opløsning og termiske, multispektrale og syntetiske aperturradarsensorer, der kan

gennemtrænge skydække eller mørke, som gør det muligt at opdage mistænkelige bevægelser eller køretøjer, bemærker, at droner i konfliktramte eller fjerntliggende grænseområder kan levere vedvarende efterretnings-, overvågnings- og rekognosceringskapaciteter med lav risiko, der langt overstiger, hvad de nuværende bemandede eller jordbaserede platforme kan opnå, idet deres data direkte bidrager til fusion af efterretninger, grænsekontrol og hurtig beslutningstagning;

325. fremhæver overvågningsdronernes vigtige rolle i EU's grænsesikkerhed, men advarer også om, at droner har potentiale til at blive et vigtigt og uerstatteligt værktøj i smugleroperationer; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at integrere dronespecifikke reaktionsprotokoller i de nationale resiliensplaner; opfordrer til, at grænsekontrol- og retshåndhævelsespersonale får uddannelse i drift og interception af droner;

326. opfordrer til finansiering af fælles indkøb og forskning og udvikling af C-UAS-systemer via Den Europæiske Forsvarsfond med prioritet til hurtige, deployerbare mobile løsninger, der egner sig til hurtige terrorbekæmpelsesoperationer, efter anmodning;

°

° °

327. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Det Europæiske Råd, Rådet, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Kommissionens formand og kompetente kommissærer, FN's generalsekretær, NATO's generalsekretær, formanden for NATO's Parlamentariske Forsamling, EU's agenturer på sikkerheds- og forsvarsområdet samt medlemsstaternes regeringer og parlamenter.